

Република Северна Македонија
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје
Факултет за музичка уметност – Скопје

Питу Гули бр. 1, 1000 Скопје, Република Северна
Македонија

<http://fmu.ukim.edu.mk/>

тел. +389 (0)2 3134 345 email: fmu@fmu.ukim.edu.mk

ФАКУЛТЕТ ЗА МУЗИЧКА УМЕТНОСТ - СКОПЈЕ

**СТУДИСКА И ПРЕДМЕТНА
ПРОГРАМА ПО
ОРКЕСТАРСКО ДИРИГИРАЊЕ**

2022/2023

СТУДИСКА ПРОГРАМА ПО ОРКЕСТАРСКО ДИРИГИРАЊЕ

Реден број	Код на предметот	Назив на наставниот предмет	Семестар	Неделен фонд на часови		ЕКТС
				П	В	
ПРВА ГОДИНА						
1.	1Т601-22	Оркестарско диригирање 1	I	2	0	6
2.	1Т021	Хармонија 1	I	2	0	6
3.	1К111	Пијано 1	I	1	0	4
4.	1Т001	Солфеж 1	I	2	0	4
5.	1Т071	Музички форми со анализа 1	I	2	0	4
6.	1Т561	Свирење партитури 1	I	1	0	3
7.		Изборен наставен предмет	I	2	0	3
8.	1Т602-22	Оркестарско диригирање 2	II	2	0	6
9.	1Т022	Хармонија 2	II	2	0	6
10.	1К112	Пијано 2	II	1	0	4
11.	1Т002	Солфеж 2	II	2	0	4
12.	1Т072	Музички форми со анализа 2	II	2	0	4
13.	1Т562	Свирење партитури 2	II	1	0	3
14.		Изборен наставен предмет	II	2	0	3
Вкупно часови (предавања/вежби) и број на ЕКТС-кредитиво студиската година				24	0	60

Реден број	Код на предметот	Назив на наставниот предмет	Семестар	Неделен фонд на часови		ЕКТС
				П	В	
ВТОРА ГОДИНА						
1.	1Т603-22	Оркестарско диригирање 3	III	2	0	4
2.	1Т023	Хармонија 3	III	2	0	6
3.	1К113	Пијано 3	III	1	0	4
4.	1Т031	Оркестрација 1	III	2	0	3
5.	1Т073	Музички форми со анализа 3	III	2	0	4
6.	1Т563	Свирење партитури 3	III	1	0	3
7.		Изборен наставен предмет	III	2	0	3
8.		Изборен наставен предмет	III	2	0	3
9.	1Т604-22	Оркестарско диригирање 4	IV	2	0	4
10.	1Т024	Хармонија 4	IV	2	0	6
11.	1К114	Пијано 4	IV	1	0	4
12.	1Т032	Оркестрација 2	IV	2	0	3

13.	1T074	Музички форми со анализа 4	IV	2	0	4
14.	1T564	Свириење партитури 4	IV	1	0	3
15.		Изборен наставен предмет	IV	2	0	3
16.		Изборен наставен предмет	IV	2	0	3
Вкупно часови (предавања/вежби) и број на ЕКТС-кредитиво студиската година				28	0	60

Реден број	Код на предметот	Назив на наставниот предмет	Семестар	Неделен фонд на часови		ЕКТС
				П	В	
ТРЕТА ГОДИНА						
1.	1T605-22	Оркестарско диригирање 5	V	2	0	5
2.	1T033	Оркестрација 3	V	2	0	4
3.	1K115	Пијано 5	V	1	0	4
4.	1T221	Хармонска анализа 1	V	2	0	4
5.	1T051	Полифона композиција 1	V	2	0	4
6.	1T575	Свириење партитури 5	V	1	0	3
7.		Изборен наставен предмет	V	2	0	3
8.		Изборен наставен предмет	V	2	0	3
9.	1T606-22	Оркестарско диригирање 6	VI	2	0	5
10.	1T034	Оркестрација 4	VI	2	0	4
11.	1K116	Пијано 6	VI	1	0	4
12.	1T222	Хармонска анализа 2	VI	2	0	4
13.	1T052	Полифона композиција 2	VI	2	0	4
14.	1T576	Свириење партитури 6	VI	1	0	3
15.		Изборен наставен предмет	VI	2	0	3
16.		Изборен наставен предмет	VI	2	0	3
Вкупно часови (предавања/вежби) и број на ЕКТС-кредитиво студиската година				28	0	60

Реден број	Код на предметот	Назив на наставниот предмет	Семестар	Неделен фонд на часови		ЕКТС
				П	В	
ЧЕТВРТА ГОДИНА						
1.	1T607-22	Оркестарско диригирање 7	VII	2	0	6
2.	1T035	Оркестрација 5	VII	2	0	4
3.	1D531	Вокално студио 1	VII	2	0	3
4.	1T053	Полифона композиција 3	VII	2	0	4
5.	1T623	Ансамбл-практика 1	VII	1	0	4

6.		Изборен наставен предмет	VII	2	0	3
7.		Изборен наставен предмет	VII	2	0	3
8.		Изборен наставен предмет	VII	2	0	3
9.	1T608-22	Оркестарско диригирање 8	VIII	2	0	6
10.	1T036	Оркестрација б	VIII	2	0	4
11.	1Д532	Вокално студио 2	VIII	2	0	3
12.	1T054	Полифона композиција 4	VIII	2	0	4
13.	1T624	Ансамбл-практика 2	VIII	1	0	4
14.		Изборен наставен предмет	VIII	2	0	3
15.		Изборен наставен предмет	VIII	2	0	3
16.		Изборен наставен предмет	VIII	2	0	3
Вкупно часови (предавања/вежби) и број на ЕКТС-кредитиво студиската година				30	0	60

Листа на изборни предмети

**листата на активни изборни предмети се објавува пред почетокот на секоја учебна година*

Реден број	Код	Назив на предметот	Семестар	Неделен фонд на часови		ЕКТС	Единица
				П	В		
1.	1К117	Пијано 7	VII	1	0	3	ФМУ
2.	1К118	Пијано 8	VIII	1	0	3	ФМУ
3.	1И501	Естетика на музиката 1	I, III, V, VII	2	0	3	ФМУ
4.	1И502	Естетика на музиката 2	II, IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ
5.	1И503	Естетика на музиката 3	III, V, VII	2	0	3	ФМУ
6.	1И504	Естетика на музиката 4	IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ
7.	1И311	Аудиовизија 1	I, III, V, VII	2	0	3	ФМУ
8.	1И312	Аудиовизија 2	II, IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ
9.	1И313	Аудиовизија 3	III, V, VII	2	0	3	ФМУ
10.	1И314	Аудиовизија 4	IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ
11.	1И309	Нотографија 1	I, III, V, VII	2	0	3	ФМУ
12.	1И310	Нотографија 2	II, IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ
13.	1И307	Вовед во популарната музика 1	I, III, V, VII	2	0	3	ФМУ
14.	1И308	Вовед во популарната музика 2	II, IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ

15.	ИИ401	Вокална техника 1	I, III, V, VII	1	0	3	ФМУ
16.	ИИ402	Вокална техника 2	II, IV, VI, VIII	1	0	3	ФМУ
17.	IT231	Македонски музички фолклор 1	I, III, V, VII	2	0	3	ФМУ
18.	IT232	Македонски музички фолклор 2	II, IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ
19.	IT241	Светски музички фолклор 1	I, III, V, VII	2	0	3	ФМУ
20.	IT242	Светски музички фолклор 2	II, IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ
21.	IT711	Социологија на музиката 1	I, III, V, VII	2	0	3	ФМУ
22.	IT712	Социологија на музиката 2	II, IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ
23.	ИИ203	Педагогија 1	I, III, V, VII	2	0	3	Филозофски факултет
24.	ИИ204	Педагогија 2	II, IV, VI, VIII	2	0	3	Филозофски факултет
25.	ИИ201	Психологија 1	I, III, V, VII	2	0	3	Филозофски факултет
26.	ИИ202	Психологија 2	II, IV, VI, VIII	2	0	3	Филозофски факултет
27.	IT141	Историја на музиката 1	I, III, V, VII	2	0	3	ФМУ
28.	IT142	Историја на музиката 2	II, IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ
29.	IT143	Историја на музиката 3	III, V, VII	2	0	3	ФМУ
30.	IT144	Историја на музиката 4	IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ
31.	IT145	Историја на музиката 5	V, VII	2	0	3	ФМУ
32.	IT146	Историја на музиката 6	VI, VIII	2	0	3	ФМУ
33.	IT281	Електронска музика 1	I, III, V, VII	2	0	3	ФМУ
34.	IT282	Електронска музика 2	II, IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ

35.	1Т131	Хорско пеене 1	I, III, V, VII	4	0	3	ФМУ
36.	1Т132	Хорско пеене 2	II, IV, VI, VIII	4	0	3	ФМУ
37.	1Т133	Хорско пеене 3	III, V, VII	4	0	3	ФМУ
38.	1Т134	Хорско пеене 4	IV, VI, VIII	4	0	3	ФМУ
39.	1Д601	Историја на вокалната уметност и литература 1	I, III, V, VII	2	0	3	ФМУ
40.	1Д602	Историја на вокалната уметност и литература 2	II, IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ
41.	1Т261	Основи на дигиталното архивирање 1	I, III, V, VII	2	0	3	ФМУ
42.	1Т262	Основи на дигиталното архивирање 2	II, IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ
43.	1Т441	Теорија на изведбата 1	I, III, V, VII	2	0	3	ФМУ
44.	1Т442	Теорија на изведбата 2	II, IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ
45.	1Т443	Теорија на изведбата 3	III, V, VII	2	0	3	ФМУ
46.	1Т444	Теорија на изведбата 4	IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ
47.	1Т341	Основи на методологија на научното истражување 1	I, III, V, VII	2	0	3	ФМУ
48.	1Т342	Основи на методологија на научното истражување 2	II, IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ
49.	ИИ301	Вовед во музичкиот менаџмент 1	I, III, V, VII	2	0	3	ФМУ
50.	ИИ302	Вовед во музичкиот менаџмент 2	II, IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ
51.	1Т085	Методика на музичката настава 1	I, III, V, VII	2	0	3	ФМУ
52.	1Т086	Методика на музичката настава 2	II, IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ
53.	1Т087	Методика на музичката настава 3	III, V, VII	2	0	3	ФМУ
54.	1Т088	Методика на музичката настава 4	IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ

55.	1T291	Музичка продукција 1	I, III, V, VII	2	0	3	ФМУ
56.	1T292	Музичка продукција 2	II, IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ
57.	1T523	Техники на композирање во музиката на XX век 1	I, III, V, VII	2	0	3	ФМУ
58.	1T524	Техники на композирање во музиката на XX век 2	II, IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ

ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ

ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ ЗА ПРВА ГОДИНА

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Оркестарско диригирање 1			
2.	Код	1T601-22			
3.	Студиска програма	Задолжителен: Оркестарско диригирање			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност – Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Прва година/прв семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	6
8.	Наставник	Проф. м-р Борјан Цанев Проф. м-р Сашо Татарчевски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Основната цел и задача на предметот е совладување на мануелната техника и нејзина непосредна практична примена низ процесот на изучување на композициите од инструменталната и вокално - инструменталната музичка литература. Тоа претставува долготрајна музичка едукација, во која се очекува студентот да се оформи во диригент и комплетна музичка личност. Неговата практична работа најмногу ќе се забележи во работата со камерни и симфониски оркестри, оперски и балетски ансамбли, како и во изведување на програми на јавни настапи. Дипломираниот диригент треба да стекне способност да анализира, процени и осмисли изведба на било кое музичко дело. Исто така тој треба да е способен да корепетира на пијано во секаков вид ансамбли, но и да аранжира музичко дело за било каков инструментален или вокално – инструментален состав.				
11.	Содржина на предметната програма: Вовед и предисторија на диригирањето; историја на современото диригирање; технички вежби; студирање, анализа и диригентско – техничка реализација на полесни вокални и вокално – инструментални дела од времето на барокот и класицизмот .				

12.	Методи на учење: Индивидуална и групна интерактивна работа со студентите, практична демонстрација, дискусија, консултации, самостојна работа.					
13.	Вкупен расположив фонд на време	6 ECTS x 30 часови = 180 часови				
14.	Распределба на расположивото време	30+110+40 = 180				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часови		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа			
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи			
		16.2.	Самостојни задачи	110 часови		
		16.3.	Домашно учење – задачи	40 часови		
17.	Начин на оценување - Нумеричко					
	17.1.	Тестови				
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)				
	17.3.	Активност и учество		20		
	17.4	Завршен испит		80		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	За потпис: редовност на настава (не повеќе од 4 изостаноци); За завршен испит: потпис				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самоевалуација.				
22.	Литература					
		Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1.					
		1.	Џ.Б.Перголези – Стабат матер; В.А.Моцарт – Дивертимента КВ.136,137,138; В.А.Моцарт – Мала ноќна музика На располагање е целокупната вокална, вокално-инструментална и инструментална музичка литература за најразлични состави, од времето на барокот и класицизмот. Изборот на делата зависи од предагошката оправданост, можностите и афинитетите на секој студент индивидуално.			
	Дополнителна литература					
	Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година	

	22.2.					
		1.	И. Мусин	Техника дирижирования 2-е издание, дополненное	Санкт-Петербург	1995
		2.	М. Багриновский	Дирижерская техника рук	Москва	1947

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Хармонија 1				
2.	Код	1Т021				
3.	Студиска програма	Задолжителен: Музичка теорија и педагогија, Музичка теорија и педагогија – насока народни инструменти, Музичка теорија и педагогија – насока хорско диригирање, Музичка теорија и педагогија – насока сонологија со мултимедија, Композиција, Оркестарско диригирање, Музикологија.				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв				
6.	Академска година /семестар	Прва година / прв семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	6	
8.	Наставник	Вонр. проф. д-р Тихомир Јовиќ				
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Цел на предметната програма е студентите да добијат потребни знаења од областа на тоналната хармонија, како и да ги применат правилата, законитостите и принципите на тоналната хармонија во практичната работа. Студентите да ја согледаат и употребата на нејзината научна и креативна димензија во лични творечки ангажмани и ја интегрираат во други дисциплини во кои хармонијата е неразделен елемент					
11.	Содржина на предметната програма: запознавање со историскиот развој на хармонското мислење низ трите стилски епохи во кои се создава и развива тоналниот систем (барок, класицизам, романтизам) и неговата улога во музичкото творештво. Основни хармонски структури (квинтакорди), поставување на квинтакордите во четиригласен хорски став, сродност на квинтакордите, поврзување на квинтакордите, октави и квинти, хармонизација на бас со консонантни квинтакорди, каденци, хармонизација на сопран со консонантни квинтакорди, квинтакорд на III стапало во мол (зголемен квинтакорд), сектакорди, поврзување на сектакорди и квинтакорди, меѓусебно поврзување на сектакордите, примена на сектакордите во хармонизација, намалени квинтакорди во врска со сектакорди, намалени квинтакорди како самостојни акорди, обележување на бас, квартсектакорди, мелодиски мол, фригиска каденца, доминантен септакорд: појава, функција, вртежи на доминантниот септакорд, изведување на постапки и поврзување со другите структури.					
12.	Методи на учење: Предавања-интерактивна настава, аудио-видео презентација, вежби, консултации, самостојна работа					
13.	Вкупен расположив фонд на време	6 ECTS x 30 = 180 часа				
14.	Распределба на расположивото време	30+30+120 = 180				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава			30 часови
		15.2.	Вежби - анализирање на примери и задачи,			30 часови

			изработка на задачи, свирење на истите на пијано, свирење на каденци, Бахови корали и генералбас			
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/ часови		
		16.2.	Самостојни задачи	/ часови		
		16.3.	Домашно учење – задачи	120 часови		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови	29 бодови			
	17.2.	Колоквиум - свирење на каденци и генералбас на пијано	20 бодови			
	17.3.	Изработка на задачи	46 бодови			
	17.4.	Активност и учество	5 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		<u>За потпис:</u> <ul style="list-style-type: none"> Редовност на настава (не повеќе од 4 изостаноци) Освоени минимум 25% од континуираното оценување <u>За завршен испит (доколку студентот не освоил преодна оценка од континуираното):</u> <ul style="list-style-type: none"> потпис Освоени минимум 25% од континуираното оценување 			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самовалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Devčić, Natko	Harmonija	Zagreb: Školska knjiga	1975
		2.	Devčić, Natko	Zadaci iz harmonije	Zagreb: Muzička Akademija	1962
	3.		GENERALBAS (zbirka horala i malih instrumentalnih komada za vežbanje u sviranju generalbasa)	Beograd: Umetnička Akademija	1969	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Дубовский, Иосиф Игнатъевич, С. Евсеев, И. Способин, В. Соколов	Учебник гармонии.	Москва: Музыка	1965

		2.	Piston, Walter	Harmony.	New York/London: W.W. Norton & Company	1962
		3.	Despić, Dejan	Harmonija sa harmonskom analizom	Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva	1997
		4.	Despić, Dejan	Kontrast tonaliteta	Beograd: Univerzitet Umetnosti	1989
		5.	Despić, Dejan	Kontrast tonaliteta	Beograd: Univerzitet Umetnosti	1981

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Пијано 1				
2.	Код	1K111				
3.	Студиска програма	Задолжителен: Музичка теорија и педагогија, Музичка теорија и педагогија – насока народни инструменти, Музичка теорија и педагогија – насока хорско диригирање, Музичка теорија и педагогија – насока сонологија со мултимедија, Композиција, Оркестарско диригирање, Музикологија, Етномузикологија, Соло пеење.				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност-Скопје				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв				
6.	Академска година /семестар	Прва година / прв семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	4	
8.	Наставник	Проф.м-р Катерина Костадиновска-Гелебешева, проф.м-р Зоран Пехчевски, проф.д-р Марија Гошевска, проф.д-р Ана Гацева, вонр.проф.д-р Нина Костова, вонр.проф.д-р Кристина Светиева, вонр.проф.м-р Марија Вршкова, вонр.проф.м-р Елена Атанасовска Ивановска, вонр.проф. м-р Сара Пројковска, вонр.проф.м-р Кристијан Каровски, доц.м-р Дино Имери				
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Совладување на техничките елементи на свирењето на пијано, развивање и унапредување на изведувачките способности преку запознавање и совладување на определен репертоар на дела од различни музички правци, стилски и епохи, кои се истовремено и нагледно-практичен пример на изучуваниот музичко-теоретски материјал. Со свирењето на овие дела студентите ги утврдуваат музичко-теоретските знаења кои што, од друга страна, им помагаат за расветлување на сложената и многуслоната фактура на пијанистичка литература.					
11.	Содржина на предметната програма: Надградување на знаењата и вештините стекнати на претходниот степен на учење преку пристап и совладување на индивидуална програма. Контрола и владеење со целиот изведувачки апарат, свесна употреба на различни интерпретативни техники, запознавање со различните стилски интерпретации и нивна употреба во други сегменти на изведувачката пракса. Разбирање и совладување на правилните методи на вежбање и оспособување за нивна примена во процесот на самостојна работа. Стекнување способности за употреба на пијаното како помош во изучување на музиката и како изразно средство за интерпретација на музичките содржини.					
12.	Методи на учење: Индивидуална интерактивна работа со студентот, практична демонстрација, дискусија, консултации, изведувачка пракса, самостојна работа.					
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x15 = 60 часа				

14.	Распределба на расположивото време	15 + 45 = 60				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	15 часови		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиторниумски), семинари, тимска работа	/ часови		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/ часови		
		16.2.	Самостојни задачи	/ часови		
		16.3.	Домашно учење – задачи	45 часови		
17.	Начин на оценување нумеричко					
	17.1.	Тестови			/ бодови	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			/ бодови	
	17.3.	Активност и учество			10 бодови	
	17.4	Завршен испит			90 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	1. Редовност на настава (не повеќе од 4 отсуства) 2. Програмата за завршниот испит мора да содржи: ✓ Една скала (до четири предзнака) ✓ Полифоно дело (ако е свита – два става) ✓ Етида или пиеса				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самоевалуација.				
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1.	1.	На располагање е целокупната инструктивна и уметничка литература за соодветниот инструмент од сите музички епохи и стилови. Изборот на делата и програмата се прави за секој студент индивидуално, во зависност од педагошката оправданост и од неговите технички и музички способности и афинитети .			
		2.				
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
	Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година	

		1.				
		2.				
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Солфеж 1				
2.	Код	1Т001				
3.	Студиска програма	Задолжителен: Музичка теорија и педагогија, Музичка теорија и педагогија – насока народни инструменти, Музичка теорија и педагогија – насока хорско диригирање, Музичка теорија и педагогија – насока сонологија со мултимедија, Композиција, Оркестарско диригирање, Музикологија, Етномузикологија, Флејта, Обоа, Кларинет, Саксофон, Фагот, Труба, Хорна, Тромбон, Туба, Удирачки инструменти, Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Гитара, Соло пеење, Пијано, Хармоника.				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв				
6.	Академска година /семестар	Прва година/прв семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	4	
8.	Наставник	Проф. м-р Жана Димчевска				
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметната програма има за цел развивање и усовршување на базичната компонента на професионалниот музичар (педагог, теоретичар, научник): аналитичкиот музички слух, односно, навиките за свесно слушање, препознавање и репродуцирање на акустичките, конструктивните и содржинските елементи на музичкиот јазик од различни стилски периоди. Со севкупното активирање на музичкиот слух во координација со интелектуална дејност, како и со развојот на музичката меморија и внатрешно-слушните претстави (внатрешниот музички слух) студентите се оспособуваат за брзо анализирање и репродуцирање на музиката.					
11.	Содржина на предметната програма: РИТАМ: ритмички вежби со правилна и неправилна поделба, нерамноделни тактови. МЕЛОДИКА: едногласие, повеќегласие и едногласие со текст (дијатонски модуси, усложнување на дијатонски модуси, модулација, интервалски вежби без тонален центар). СЛУШНА АНАЛИЗА: интервали и акорди во и вон тоналитет. ДИКТАТ: едногласен					
12.	Методи на учење: Група интерактивна работа со студентите, практична демонстрација, дискусија, консултации, самостојна работа					
13.	Вкупен расположив фонд на време	4ECTS x 30 часови = 120 часови				
14.	Распределба на расположивото време	30+90 = 120				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава		30 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски),		/ часови	

			семинари, тимска работа			
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		/ часови	
		16.2.	Самостојни задачи		/ часови	
		16.3.	Домашно учење – задачи		90 часови	
17.	Начин на оценување Нумеричко					
	17.1.	Тестови			90 бодови	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			/ бодови	
	17.3.	Активност и учество			10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		<u>За потпис:</u> <ul style="list-style-type: none"> Редовност на настава (не повеќе од 4 изостаноци) Освоени минимум 25% од континуираното оценување <u>За завршен испит:</u> <ul style="list-style-type: none"> потпис Освоени минимум 25% од континуираното оценување 			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самоевалуација, учества на државни и меѓународни натпревари.			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Noel-Gallon	<i>Cinquante lecons de solfege rythmiques (premier recueil 1-25, deuxieme recueil 26-50)</i>		
		2.	Radiceva-Divjakovic, Dorina.	<i>Intoniranje intervala</i>	Beograd	1977
	3.	Popovic, Borivoje.	<i>Intonacija</i>	Beograd	1977	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
3.						

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Музички форми со анализа 1			
2.	Код	1T071			
3.	Студиска програма	Задолжителен: Музичка теорија и педагогија, Музичка теорија и педагогија – насока народни инструменти, Музичка теорија и педагогија – насока хорско диригирање, Музичка теорија и педагогија – насока сонологија со мултимедија, Композиција, Оркестарско диригирање, Музикологија, Етномузикологија.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Композиција, Оркестарско диригирање: Прва година/прв семестар Музикологија, Етномузикологија: Втора година/трети семестар МТП со насоки: Трета година/петти семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	4
8.	Наставник	Проф. м-р Јана Андреевска-Димитровска Проф. м-р Дарија Андовска Проф. д-р Горан Начевски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметната програма има за цел да ги запознае студентите со типовите на градбата и формите на музичките дела моделирани во текот на музичката историја и да создаде и развие професионална способност и вештина за нивно препознавање и анализирање, што ќе најде примена во понатамошната работа во образовниот и научно-истражувачкиот процес.				
11.	Содржина на предметната програма: Основи на музичката форма. Методологија на анализа на музичките форми. Едноделни форми. Проста дводелна форма. Проста дводелна репризна форма. Проста триделна форма. Сложена триделна форма.				
12.	Методи на учење: предавања, практична работа, консултации, самостојна работа, слушање музика, домашно учење.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	4ECTS x 30 часови = 120 часови			
14.	Распределба на расположивото време	30 + 45 + 45 = 120			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава		30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		/ часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		/ часови
		16.2.	Самостојни задачи		45 часови
		16.3.	Домашно учење – задачи		45 часови
17.	Начин на оценување	нумеричко			

	17.1.	Тестови				90 бодови
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)				/ бодови
	17.3.	Активност и учество				10 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		До 50.9 бода			5 (пет) (F)
			51 x до 60.9 бода			6 (шест) (E)
			61 x до 70.9 бода			7 (седум) (D)
			од 71 до 80.9 бода			8 (осум) (C)
			од 81 до 90.9 бода			9 (девет) (B)
			од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		<u>За потпис:</u> <ul style="list-style-type: none"> Редовност на настава (не повеќе од 4 изостаноци) Освоени минимум 25% од континуираното оценување <u>За завршен испит (доколку студентот не освоил преодна оценка од континуираното):</u> <ul style="list-style-type: none"> потпис Освоени минимум 25% од континуираното оценување 			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Г.Коларовски	Музички форми со анализа (скрипта)	Авторизирани предавања	
		2.	Бетовен	Сонати за пијано		
		3.	Моцарт	Сонати за пијано		
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Skovran, Pericic	Nauka o muzickim oblicima	Univerzitet Umetnosti u Beogradu	1977
		2.	И.Способин	Музыкална форма	Музыка	1984
3.						

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	Свирење партитури 1
2.	Код	1T561
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен:</u> Композиција, Оркестарско диригирање, Музикологија
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност – Скопје

5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Оркестарско диригирање, Композиција: прва година/прв семестар Музикологија: трета година/петти семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	Проф. м-р Борјан Цанев			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Свирење оркестарски партитури на инструментот пијано. На тој начин, студентот темелно се запознава со материјата, добивајќи звучна претстава за содржината и формата на музичкото дело.				
11.	Содржина на предметната програма: Вовед во предметот и анализа на партитурите. Свирење полесни оркестарски партитури од времето на класицизмот (Хајдн, Моцарт).				
12.	Методи на учење: Индивидуална и групна интерактивна работа со студентите, практична демонстрација, дискусија, консултации, самостојна работа.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	3 ECTS x 15 часови = 45 часови			
14.	Распределба на расположивото време	15+30 = 45			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	15 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		
		16.2.	Самостојни задачи		
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часови	
17.	Начин на оценување - Нумеричко				
	17.1.	Тестови			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			
	17.3.	Активност и учество			20
	17.4.	Завршен испит			80
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	

19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	За потпис: редовност на настава (не повеќе од 4 изостаноци); За завршен испит: потпис			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самоевалуација.			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
	1.	В.А.Моцарт – Мала ноќна музика			
	22.2.	Дополнителна литература			
Реден број		Автор	Наслов	Издавач	Година
На располагање е целокупната вокална, вокално-инструментална и инструментална музичка литература за најразлични состави, од времето на класицизмот. Изборот на делата зависи од предагошката оправданост, можностите и афинитетите на секој студент индивидуално.					

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Оркестарско диригирање 2			
2.	Код	1Т602-22			
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен</u> : Оркестарско диригирање			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност – Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Прва година/втор семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	6
8.	Наставник	Проф. м-р Борјан Цанев Проф. м-р Сашо Татарчевски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит од Оркестарско диригирање 1			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Основната цел и задача на предметот е совладување на мануелната техника и нејзина непосредна практична примена низ процесот на изучување на композициите од инструменталната и вокално - инструменталната музичка литература. Тоа претставува долготрајна музичка едукација, во која се очекува студентот да се оформи во диригент и комплетна музичка личност. Неговата практична работа најмногу ќе се забележи во работата со камерни и симфониски оркестри, оперски и балетски ансамбли, како и во изведување на програми на јавни настапи. Дипломираниот диригент треба да стекне способност да анализира, процени и осмисли изведба на било кое музичко дело. Исто така тој треба да е способен да корепетира на пијано во секаков вид ансамбли, но и да аранжира музичко дело за било каков инструментален или вокално – инструментален состав.				
11.	Содржина на предметната програма: Основни поими и принципи на композиционо-инструменталната анализа на партитурата и нејзино техничко - диригентска реализација преку дела од времето на класицизмот и раниот романтизам .				
12.	Методи на учење:				

	Индивидуална и групна интерактивна работа со студентите, практична демонстрација, дискусија, консултации, самостојна работа.					
13.	Вкупен расположив фонд на време	6 ECTS x 30 часови = 180 часови				
14.	Распределба на расположивото време	30+110+40 = 180				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часови		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа			
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи			
		16.2.	Самостојни задачи	110 часови		
		16.3.	Домашно учење – задачи	40 часови		
17.	Начин на оценување - Нумеричко					
	17.1.	Тестови				
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)				
	17.3.	Активност и учество		20		
17.4	Завршен испит			80		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		За потпис: редовност на настава (не повеќе од 4 изостаноци); За завршен испит: потпис			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самоевалуација.			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.	1.	J.Хајдн – Симфонија бр.92 “Оксфорд“ и Симфонија бр.94 “Изненадување“; В.А.Моцарт – Симфонија бр.36 “Линцер“ и Симфонија бр. 38“Прашка“; Ф.Шуберт – Симфонија бр.5; К.М.Вебер – ув. “Волшебниот стрелец“ и ув. “Оберон“; В.А.Моцарт – ув. “Фигаровата женидба“			
		На располагање е целокупната вокална, вокално-инструментална и инструментална музичка литература за најразлични состави, од времето на класицизмот и раниот романтизам. Изборот на делата зависи од предагошката оправданост, можностите и афинитетите на секој студент индивидуално.				
22.	Дополнителна литература					
	Реден	Автор	Наслов	Издавач	Година	

	22.2.	број				
		1.	И. Мусин	Техника дирижирования 2-е издание, дополнено	Санкт-Петербург	1995
		2.	М. Багриновский	Дирижерская техника рук	Москва	1947

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Хармонија 2				
2.	Код	1T022				
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен:</u> Музичка теорија и педагогија, Музичка теорија и педагогија – насока народни инструменти, Музичка теорија и педагогија – насока хорско диригирање, Музичка теорија и педагогија – насока сонологија со мултимедија, Композиција, Оркестарско диригирање, Музикологија.				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв				
6.	Академска година /семестар	Прва година / втор семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	6	
8.	Наставник	Вонр. проф. д-р Тихомир Јовиќ				
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Хармонија 1				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Цел на предметната програма е студентите да добијат потребни знаења од областа на тоналната хармонија, како и да ги применат правилата, законитостите и принципите на тоналната хармонија во практичната работа. Студентите да ја согледаат и употребата на нејзината научна и креативна димензија во лични творечки ангажмани и ја интегрираат во други дисциплини во кои хармонијата е неразделен елемент					
11.	Содржина на предметната програма: споредни септакорди во дур и во мол: структури, функционална припадност, поврзување со квинтакордите, меѓусебно поврзување на септакордите, дополнителни решенија на септакордите, мол дур, секвенци - изведба и примена на секвенците, доминантен нонакорд: структура, функција, вртежи на доминантниот нонакорд, изведување на постапки и поврзување со останатите структури, споредни нонакорди: изведување на постапки и поврзување со останатите структури. Дијатонски модуляции: континуиран и дисконтинуиран премин од тоналитет во тоналитет како значајна придобивка на тоналниот систем во микро и макро формални целини. Дијатонски модуляции од дур во дур, од дур во мол, од мол во мол и од мол во дур. Модуляции врз основа на фригиско движење. Рекапитулација на дијатонските модуляции. Модуляции со помош на енхармонска замена на квинтакордите.					
12.	Методи на учење: Предавања-интерактивна настава, аудио-видео презентација, вежби, консултации, самостојна работа					
13.	Вкупен расположив фонд на време	6 ECTS x 30 = 180 часа				
14.	Распределба на расположивото време	30+30+120 = 180				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава			30 часови

		15.2.	Вежби - анализирање на примери и задачи, изработка на задачи, свирење на истите на пијано, свирење на модулации, Бахови корали и генералбас	30 часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/ часови	
		16.2.	Самостојни задачи	/ часови	
		16.3.	Домашно учење – задачи	120 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	29 бодови		
	17.2.	Колоквиум - свирење на модулации и генералбас на пијано.	20 бодови		
	17.3.	Изработка на задачи	46 бодови		
	17.4.	Активност и учество	5 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	<u>За потпис:</u> <ul style="list-style-type: none"> Редовност на настава (не повеќе од 4 изостаноци) Освоени минимум 25% од континуираното оценување <u>За завршен испит (доколку студентот не освоил преодна оценка од континуираното):</u> <ul style="list-style-type: none"> потпис Освоени минимум 25% од континуираното оценување 			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самовалуација			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Devčić, Natko	Harmonija	Zagreb: Školska knjiga
		2.	Devčić, Natko	Zadaci iz harmonije	Zagreb: Muzička Akademija
		3.		GENERALBAS (zbirka horala i malih instrumentalnih komada za vežbanje u sviranju generalbasa)	Beograd: Umetnička Akademija
	22.2.	Дополнителна литература			
	Реден број	Автор	Наслов	Издавач	
				Година	

		1.	Дубовский, Иосиф Игнатьевич, С. Евсеев, И. Способин, В. Соколов	Учебник гармонии.	Москва: Музыка	1965
		2.	Piston, Walter	Harmony.	New York/London: W.W. Norton & Company	1962
		3.	Despić, Dejan	Harmonija sa harmonskom analizom	Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva	1997
		4.	Despić, Dejan	Kontrast tonaliteta	Beograd: Univerzitet Umetnosti	1989
		5.	Despić, Dejan	Kontrast tonaliteta	Beograd: Univerzitet Umetnosti	1981

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Пијано 2				
2.	Код	1K112				
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен:</u> Музичка теорија и педагогија, Музичка теорија и педагогија – насока народни инструменти, Музичка теорија и педагогија – насока хорско диригирање, Музичка теорија и педагогија – насока сонологија со мултимедија, Композиција, Оркестарско диригирање, Музикологија, Етномузикологија, Соло пеене.				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност-Скопје				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус				
6.	Академска година /семестар	Прва година / втор семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	4	
8.	Наставник	Проф.м-р Катерина Костадиновска-Гелебешева, проф.м-р Зоран Пехчевски, проф.д-р Марија Гошевска, проф.д-р Ана Гацева, вонр.проф.д-р Нина Костова, вонр.проф.д-р Кристина Светиева, вонр.проф.м-р Марија Вршкова, вонр.проф.м-р Елена Атанасовска Ивановска, вонр.проф.м-р Сара Пројковска, вонр.проф.м-р Кристијан Каровски, доц.м-р Дино Имери				
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Пијано 1				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Совладување на техничките елементи на свирењето на пијано, развивање и унапредување на изведувачките способности преку запознавање и совладување на определен репертоар на дела од различни музички правци, стилови и епохи, кои се истовремено и нагледно-практичен пример на изучуваниот музичко-теоретски материјал. Со свирењето на овие дела студентите ги утврдуваат музичко-теоретските знаења кои што, од друга страна, им помагаат за расветлување на сложената и многуслοјна фактура на пијанистичка литература.					
11.	Содржина на предметната програма: Надградување на знаењата и вештините стекнати на претходниот степен на учење преку пристап и совладување на индивидуална програма. Контрола и владеење со целиот изведувачки апарат, свесна употреба на различни интерпретативни техники, запознавање со различните стилски интерпретации и нивна употреба во други сегменти на изведувачката пракса. Разбирање и совладување на правилните методи на вежбање и оспособување за нивна примена во процесот на самостојна работа. Стекнување способности за употреба на пијаното како помош во изучување на музиката и како изразно средство за					

	интерпретација на музичките содржини.				
12.	Методи на учење: Индивидуална интерактивна работа со студентот, практична демонстрација, дискусија, консултации, изведувачка пракса, самостојна работа.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 15 = 60 часа			
14.	Распределба на расположивото време	15 + 45 = 60			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава		15 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		/ часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		/ часови
		16.2.	Самостојни задачи		/ часови
		16.3.	Домашно учење – задачи		45 часови
17.	Начин на оценување нумеричко				
	17.1.	Тестови		/ бодови	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		/ бодови	
	17.3.	Активност и учество		10 бодови	
17.4	Завршен испит		90 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		1. Редовност на настава (не повеќе од 4 отсуства) 2. Програмата за завршниот испит мора да содржи: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Етида ✓ Полифоно дело (ако е свита – два става) ✓ Класична соната (еден став) 		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самоевалуација.		
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1.	1.	На располагање е целокупната инструктивна и уметничка литература за соодветниот инструмент од сите музички епохи и стилови. Изборот на делата и програмата се прави за секој студент индивидуално, во зависност од педагошката оправданост и од неговите технички и музички способности и афинитети .			

		2.				
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Солфеж 2				
2.	Код	1Т002				
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен:</u> Музичка теорија и педагогија, Музичка теорија и педагогија – насока народни инструменти, Музичка теорија и педагогија – насока хорско диригирање, Музичка теорија и педагогија – насока сонологија со мултимедија, Композиција, Оркестарско диригирање, Музикологија, Етномузикологија, Флејта, Обоа, Кларинет, Саксофон, Фагот, Труба, Хорна, Тромбон, Туба, Удирачки инструменти, Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Гитара, Соло пеење, Пијано, Хармоника.				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв				
6.	Академска година /семестар	Прва година/втор семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	4	
8.	Наставник	Проф. м-р Жана Димчевска				
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Солфеж 1				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметната програма има за цел развивање и усовршување на базичната компонента на професионалниот музичар (педагог, теоретичар, научник): аналитичкиот музички слух, односно, навиките за свесно слушање, препознавање и репродуцирање на акустичките, конструктивните и содржинските елементи на музичкиот јазик од различни стилски периоди. Со севкупното активирање на музичкиот слух во координација со интелектуална дејност, како и со развојот на музичката меморија и внатрешно-слушните претстави (внатрешниот музички слух) студентите се оспособуваат за брзо анализирање и репродуцирање на музиката.					
11.	Содржина на предметната програма: РИТАМ: ритмички вежби со правилна и неправилна поделба, нерамноделни тактови. МЕЛОДИКА: едногласие, повеќегласие и едногласие со текст (дијатонски модуси, усложнување на дијатонски модуси, модулација, интервалски вежби без тонален центар). СЛУШНА АНАЛИЗА: интервали и акорди во и вон тоналитет. ДИКТАТ: едногласен и вовед во двогласен					
12.	Методи на учење: Група интерактивна работа со студентите, практична демонстрација, дискусија, консултации, самостојна работа					
13.	Вкупен расположив	4ECTS x 30 часови = 120 часови				

	фонд на време					
14.	Распределба на расположивото време		30+90 = 120			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава		30 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		/ часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		/ часови	
		16.2.	Самостојни задачи		/ часови	
		16.3.	Домашно учење – задачи		90 часови	
17.	Начин на оценување Нумеричко					
	17.1.	Тестови			90 бодови	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			/ бодови	
	17.3.	Активност и учество			10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		<u>За потпис:</u> <ul style="list-style-type: none"> Редовност на настава (не повеќе од 4 изостаноци) Освоени минимум 25% од континуираното оценување <u>За завршен испит:</u> <ul style="list-style-type: none"> потпис Освоени минимум 25% од континуираното оценување 			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самоевалуација, учества на државни и меѓународни натпревари.			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Noel-Gallon	<i>Cinquante lecons de solfege rythmiques (premier recueil 1-25, deuxieme recueil 26-50)</i>		
		2.	Radiceva-Divjakovic, Dorina.	<i>Intoniranje intervala</i>	Beograd	1977
	3.	Popovic, Borivoje.	<i>Intonacija</i>	Beograd	1977	
	22.2.	Дополнителна литература				
Реден број		Автор	Наслов	Издавач	Година	
1.						

		2.				
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Музички форми со анализа 2				
2.	Код	1T072				
3.	Студиска програма	Задолжителен: Музичка теорија и педагогија, Музичка теорија и педагогија – насока народни инструменти, Музичка теорија и педагогија – насока хорско диригирање, Музичка теорија и педагогија – насока сонологија со мултимедија, Композиција, Оркестарско диригирање, Музикологија, Етномузикологија.				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус				
6.	Академска година /семестар	Композиција, Оркестарско диригирање: Прва година/втор семестар Музикологија, Етномузикологија: Втора година/четврти семестар МТП со насоки: Трета година/шести семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	4	
8.	Наставник	Проф. м-р Јана Андреевска-Димитровска Проф. м-р Дарија Андовска Проф. д-р Горан Начевски				
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит од Музички форми со анализа 1				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметната програма има за цел да ги запознае студентите со типовите на градбата и формите на музичките дела моделирани во текот на музичката историја и да создаде и развие професионална способност и вештина за нивно препознавање и анализирање, што ќе најде примена во понатамошната работа во образовниот и научно-истражувачкиот процес.					
11.	Содржина на предметната програма: Рондо. Варијациони форми. Вокални форми					
12.	Методи на учење: предавања, практична работа, консултации, самостојна работа, слушање музика, домашно учење.					
13.	Вкупен расположив фонд на време	4ECTS x 30 часови = 120 часови				
14.	Распределба на расположивото време	30 + 45 + 45 = 120				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава			30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа			/ часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи			/ часови
		16.2.	Самостојни задачи			45 часови
		16.3.	Домашно учење – задачи			45 часови

17.	Начин на оценување нумеричко					
	17.1.	Тестови	90 бодови			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	/ бодови			
	17.3.	Активност и учество	10 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		До 50.9 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60.9 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70.9 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80.9 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90.9 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		<u>За потпис:</u> <ul style="list-style-type: none"> Редовност на настава (не повеќе од 4 изостаноци) Освоени минимум 25% од континуираното оценување <u>За завршен испит (доколку студентот не освоил преодна оценка од континуираното):</u> <ul style="list-style-type: none"> потпис Освоени минимум 25% од континуираното оценување 			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Г.Коларовски	Музички форми со анализа (скрипта)	Авторизирани предавања	
		2.	Бетовен	Сонати за пијано		
	3.	Моцарт	Сонати за пијано			
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Skovran, Pericic	Nauka o muzickim oblicima	Univerzitet Umetnosti u Beogradu	1977
		2.	И.Способин	Музыкальная форма	Музыка	1984
3.						

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	Свирење партитури 2
2.	Код	1T562
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен:</u> Композиција, Оркестарско диригирање, Музикологија.
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност – Скопје

5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Оркестарско диригирање, Композиција: прва година/втор семестар Музикологија: трета година/шести семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	Проф. м-р Борјан Цанев			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит од Свирење партитури 1			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Свирење оркестарски партитури на инструментот пијано. На тој начин, студентот темелно се запознава со материјата, добивајќи звучна претстава за содржината и формата на музичкото дело.				
11.	Содржина на предметната програма: Свирење оркестарски партитури од времето на класицизмот (Моцарт, Бетовен).				
12.	Методи на учење: Индивидуална и групна интерактивна работа со студентите, практична демонстрација, дискусија, консултации, самостојна работа.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	3 ECTS x 15 часови = 45 часови			
14.	Распределба на расположивото време	15+30 = 45			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	15 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		
		16.2.	Самостојни задачи		
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часови	
17.	Начин на оценување - Нумеричко				
	17.1.	Тестови			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			
	17.3.	Активност и учество			20
	17.4.	Завршен испит			80
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		За потпис: редовност на настава (не повеќе од 4		

		изостаноци); За завршен испит: потпис
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самоевалуација.
22.	Литература	
	22.1.	Задолжителна литература
		Реден број Автор Наслов Издавач Година
	В.А.Моцарт, Л.в.Бетовен - Симфонии	
	22.2.	Дополнителна литература
Реден број Автор Наслов Издавач Година		
На располагање е целокупната вокална, вокално-инструментална и инструментална музичка литература за најразлични состави, од времето на класицизмот. Изборот на делата зависи од предагошката оправданост, можностите и афинитетите на секој студент индивидуално.		

ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ ЗА ВТОРА ГОДИНА

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Оркестарско диригирање 3			
2.	Код	1Т603-22			
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен</u> : Оркестарско диригирање			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност – Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Втора година/трет семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	4
8.	Наставник	Проф. м-р Борјан Цанев Проф. м-р Сашо Татарчевски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит од Оркестарско диригирање 2			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Основната цел и задача на предметот е совладување на мануелната техника и нејзина непосредна практична примена низ процесот на изучување на композициите од инструменталната и вокално - инструменталната музичка литература. Тоа претставува долготрајна музичка едукација, во која се очекува студентот да се оформи во диригент и комплетна музичка личност. Неговата практична работа најмногу ќе се забележи во работата со камерни и симфониски оркестри, оперски и балетски ансамбли, како и во изведување на програми на јавни настапи. Дипломираниот диригент треба да стекне способност да анализира, процени и осмисли изведба на било кое музичко дело. Исто така тој треба да е способен да корепетира на пијано во секаков вид ансамбли, но и да аранжира музичко дело за било каков инструментален или вокално – инструментален состав.				
11.	Содржина на предметната програма: Анализа на партитурата и нејзина техничко - диригентска реализација преку дела од времето на класицизмот и раниот романтизам.				

12.	Методи на учење: Индивидуална и групна интерактивна работа со студентите, практична демонстрација, дискусија, консултации, самостојна работа.					
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ECTS x 30 часови = 120 часови				
14.	Распределба на расположивото време	30+70+20 = 120				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава		30 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиторниумски), семинари, тимска работа			
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи			
		16.2.	Самостојни задачи		70 часови	
		16.3.	Домашно учење – задачи		20 часови	
17.	Начин на оценување - Нумеричко					
	17.1.	Тестови				
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)				
	17.3.	Активност и учество			20	
	17.4	Завршен испит			80	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		За потпис: редовност на настава (не повеќе од 4 изостаноци); За завршен испит: потпис			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самоевалуација.			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Џ.Росини – ув. „Севилскиот берберин“; Л.в.Бетовен – ув. „Кориолан“ и ув. „Егмонт“; В.А.Моцарт – Симфонија бр.35 „Хафнер“; Л.в.Бетовен – Симфонија бр.1 и Симфонија бр.2			
			На располагање е целокупната вокална, вокално-инструментална и инструментална музичка литература за најразлични состави, од времето на класицизмот и раниот романтизам. Изборот на делата зависи од предагошката оправданост, можностите и афинитетите на секој студент индивидуално.			
	Дополнителна литература					
	Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година	

	22.2.	1.	R. Wagner	On Conducting (Über das Dirigieren)	London: W.Reeves	1887
		2.	И. Мусин	Уроки жизни	Санкт- Петербург	1995

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Хармонија 3				
2.	Код	1T023				
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен:</u> Музичка теорија и педагогија, Музичка теорија и педагогија – насока народни инструменти, Музичка теорија и педагогија – насока хорско диригирање, Музичка теорија и педагогија – насока сонологија со мултимедија, Композиција, Оркестарско диригирање.				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв				
6.	Академска година /семестар	Втора година / трет семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	6	
8.	Наставник	Вонр. проф. д-р Тихомир Јовиќ				
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Хармонија 2				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Цел на предметната програма е студентите да добијат потребни знаења од областа на тоналната хармонија, како и да ги применат правилата, законитостите и принципите на тоналната хармонија во практичната работа. Студентите да ја согледаат и употребата на нејзината научна и креативна димензија во лични творечки ангажмани и ја интегрираат во други дисциплини во кои хармонијата е неразделен елемент					
11.	Содржина на предметната програма: хроматско движење и алтерација, хроматска квинтна и хроматска терцна сродност, несродни акорди во хроматиката, вонтонални доминанти: појава, настап, структури, поврзување. Хроматски модулации: хроматски модулации со помош на хроматска квинтна сродност, хроматски модулации со помош на хроматска терцна сродност, хроматски модулации со помош на хроматска промена на склопот на акордот. Рекапитулација на хроматските модулации. Наполитански секстакорд и модилации со помош на наполитанскиот секстакорд. Зголемен секстакорд, квинтсекстакорд и терцквартакорд.					
12.	Методи на учење: Предавања-интерактивна настава, вежби, индивидуален теоретски и аудитивен ангажман со изработка на задачи и задолжително користење на пијано (дома и во наставата)					
13.	Вкупен расположив фонд на време	6 ECTS x 30 = 180 часа				
14.	Распределба на расположивото време	30+30+120 = 180				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава			30 часови
		15.2.	Вежби - анализирање на примери и задачи, изработка на задачи, свирење на истите на пијано, свирење на модулации и генералбас.			30 часови
16.	Други форми на	16.1.	Проектни задачи			/ часови

	активности	16.2.	Самостојни задачи		/ часови	
		16.3.	Домашно учење – задачи		120 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		29 бодови		
	17.2.	Колоквиум - свирење на модуляции и генералбас на пијано.		20 бодови		
	17.3.	Изработка на задачи		46 бодови		
	17.4.	Активност и учество		5 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		<u>За потпис:</u> <ul style="list-style-type: none"> Редовност на настава (не повеќе од 4 изостаноци) Освоени минимум 25% од континуираното оценување <u>За завршен испит (доколку студентот не освоил преодна оценка од континуираното):</u> <ul style="list-style-type: none"> потпис Освоени минимум 25% од континуираното оценување 			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Devčić, Natko	Harmonija	Zagreb: Školska knjiga	1975
		2.	Devčić, Natko	Zadaci iz harmonije	Zagreb: Muzička Akademija	1962
		3.		GENERALBAS (zbirka horala i malih instrumentalnih komada za vežbanje u sviranju generalbasa)	Beograd: Umetnička Akademija	1969
		Дополнителна литература				
	22.2.	Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Дубовский, Иосиф Игнатъевич, С. Евсеев, И. Способин, В. Соколов	Учебник гармонии.	Москва: Музыка	1965
		2.	Piston, Walter	Harmony.	New York/London: W.W. Norton &	1962

					Company	
		3.	Despić, Dejan	Harmonija sa harmonskom analizom	Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva	1997
		4.	Despić, Dejan	Kontrast tonaliteta	Beograd: Univerzitet Umetnosti	1989
		5.	Despić, Dejan	Kontrast tonaliteta	Beograd: Univerzitet Umetnosti	1981

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Пијано 3				
2.	Код	1К113				
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен:</u> Музичка теорија и педагогија, Музичка теорија и педагогија – насока народни инструменти, Музичка теорија и педагогија – насока хорско диригирање, Музичка теорија и педагогија – насока сонологија со мултимедија, Композиција, Оркестарско диригирање, Музикологија, Соло пеење.				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност-Скопје				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв				
6.	Академска година /семестар	Втора година / трет семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	4	
8.	Наставник	Проф.м-р Катерина Костадиновска-Гелебешева, проф.м-р Зоран Пехчевски, проф.д-р Марија Гошевска, проф.д-р Ана Гацева, вонр.проф.д-р Нина Костова, вонр.проф.д-р Кристина Светиева, вонр.проф.м-р Марија Вршкова, вонр.проф.м-р Елена Атанасовска Ивановска, вонр.проф.м-р Сара Пројковска, вонр.проф.м-р Кристијан Каровски, доц.м-р Дино Имери				
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Пијано 2				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Совладување на техничките елементи на свирењето на пијано, развивање и унапредување на изведувачките способности преку запознавање и совладување на определен репертоар на дела од различни музички правци, стилови и епохи, кои се истовремено и нагледно-практичен пример на изучуваниот музичко-теоретски материјал. Со свирењето на овие дела студентите ги утврдуваат музичко-теоретските знаења кои што, од друга страна, им помагаат за расветлување на сложената и многуслојна фактура на пијанистичка литература.					
11.	Содржина на предметната програма: Надградување на знаењата и вештините стекнати на претходниот степен на учење преку пристап и совладување на индивидуална програма. Контрола и владеење со целиот изведувачки апарат, свесна употреба на различни интерпретативни техники, запознавање со различните стилски интерпретации и нивна употреба во други сегменти на изведувачката пракса. Разбирање и совладување на правилните методи на вежбање и оспособување за нивна примена во процесот на самостојна работа. Стекнување способности за употреба на пијаното како помош во изучување на музиката и како изразно средство за интерпретација на музичките содржини.					
12.	Методи на учење: Индивидуална интерактивна работа со студентот, практична демонстрација, дискусија, консултации, изведувачка пракса, самостојна работа.					
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 15 = 60 часа				
14.	Распределба на	15 + 45 = 60				

	расположивото време					
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава		15 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		/ часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		/ часови	
		16.2.	Самостојни задачи		/ часови	
		16.3.	Домашно учење – задачи		45 часови	
17.	Начин на оценување нумеричко					
	17.1.	Тестови			/ бодови	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			/ бодови	
	17.3.	Активност и учество			10 бодови	
	17.4	Завршен испит			90 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		1. Редовност на настава (не повеќе од 4 отсуства) 2. Програмата за завршниот испит мора да содржи: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Една скала ✓ Полифоно дело (ако е свита – два става) ✓ Етида или пиеса 			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самоевалуација.			
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1.	1.	На располагање е целокупната инструктивна и уметничка литература за соодветниот инструмент од сите музички епохи и стилови. Изборот на делата и програмата се прави за секој студент индивидуално, во зависност од педагошката оправданост и од неговите технички и музички способности и афинитети .			
		2.				
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.					

		2.				
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Оркестрација 1				
2.	Код	1T031				
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен:</u> Композиција, Оркестарско диригирање				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус				
6.	Академска година /семестар	Втора година / трет семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3	
8.	Наставник	Проф. д-р Горан Начевски Проф. м-р Дарија Андовска Проф. м-р Јана Андреевска-Димитровска				
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметот оркестрација има за цел кај студентите да создаде и развие професионална способност и вештина за оркестрирање музички дела за различни оркестри и камерни состави, и нивно нотно запишување во вид на партитури. Во рамките на целта на предметот влегува и креирање способност кај студентите за избор на музички инструменти, регистри и тембри, креирање различни и оркестарски функции во оркестрирањето на разни музичките текстови. Задачи на наставната дисциплина се теоретско и практично запознавање, усвојување и применување на можностите на музичките инструменти и човечкиот глас, во нивното истовремено звучење.					
11.	Содржина на предметната програма: Инструменти на гудачки оркестар, елементи на оркестрација, архитектура на партитура, оркестарски педал, избор на тембр, избор на фактура, симфонизација, тембров драматургија, удвојување, дивизи, оркестарски слог, оркестарска партитура, легатура, ознаки, штрихови техники, артикулација, оркестрација на композиции за гудачки оркестри со или без солист.					
12.	Методи на учење: Групна работа со студенти, практична демонстрација, дискусија, изведувачка пракса, консултации, самостојна работа, анализа на оркестарски партитури					
13.	Вкупен расположив фонд на време	3 ECTS x 30 часови = 90 часови				
14.	Распределба на расположивото време	30 + 30 + 30 = 90				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава			30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа			/ часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи			/ часови
		16.2.	Самостојни задачи			30 часови
		16.3.	Домашно учење – задачи			30 часови
17.	Начин на оценување	нумеричко				

	17.1.	Тестови				/ бодови
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)				50 бодови
	17.3.	Активност и учество				10 бодови
	17.4.	Завршен испит (писмен и усмен дел)				40 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		1. Редовност на настава. 2. Изработка на четири неоркестрирани дела за гудачки оркестар: - едно дело од епохата на барокот или класиката (Бах, Хендл, Моцарт, Хајдн и Бетовен) - едно дело од епохата на романтизмот (Брамс, Менделсон, Чајковски, Шуман, Шуберт и др.) - едно дело од епохата на импресионизмот (Дебиси) - едно дело од македонски автор			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самоевалуација, претставување на студентите на јавни настапи.			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Обрадовиќ, А.	Вовед во оркестрација	Белград	
		2.	Корсаков, Н.	Основи на оркестрацијата		
		3.	Дудка, Ф.	Основи на нотната графика		
		4.	Сагаев, Д.	Прирачник за оркестрација на дувачки инструменти		
		5.	Баншчиков, Г.	Законите на функционалната оркестрација		
		6.	Деспиќ, Д.	Музички инструменти	Белград	
	7.	Видор-Левицки	Техника на современиот оркестар			
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Зрјаковски Н.	Општ курс по инструментознание	Москва	
		2.	Х. Берлиоз – Р.Штраус	Оркестрација	Москва	
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Музички форми со анализа 3			
2.	Код	1T073			
3.	Студиска програма	Задолжителен: Музичка теорија и педагогија, Музичка теорија и педагогија – насока народни инструменти, Музичка теорија и педагогија – насока хорско диригирање, Музичка теорија и педагогија – насока сонологија со мултимедија, Композиција, Оркестарско диригирање, Музикологија.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Композиција, Оркестарско диригирање: Втора година/трет семестар Музикологија: Трета година/петти семестар МТП со насоки: Четврта година/седми семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	4
8.	Наставник	Проф. м-р Јана Андреевска-Димитровска Проф. м-р Дарија Андовска Проф. д-р Горан Начевски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит од Музички форми со анализа 2			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметната програма има за цел да ги запознае студентите со типовите на градбата и формите на музичките дела моделирани во текот на музичката историја и да создаде и развие професионална способност и вештина за нивно препознавање и анализирање, што ќе најде примена во понатамошната работа во образовниот и научно-истражувачкиот процес.				
11.	Содржина на предметната програма: Сонатна форма. Сонатно рондо. Полифони форми.				
12.	Методи на учење: предавања, практична работа, консултации, самостојна работа, слушање музика, домашно учење.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	4ECTS x 30 часови = 120 часови			
14.	Распределба на расположивото време	30 + 45 + 45 = 120			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	/ часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/ часови	
		16.2.	Самостојни задачи	45 часови	
		16.3.	Домашно учење – задачи	45 часови	
17.	Начин на оценување нумеричко				
	17.1.	Тестови			90 бодови
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			/ бодови

	17.3.	Активност и учество			10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	До 50.9 бода			5 (пет) (F)	
		51 x до 60.9 бода			6 (шест) (E)	
		61 x до 70.9 бода			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80.9 бода			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90.9 бода			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит			<p><u>За потпис:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Редовност на настава (не повеќе од 4 изостаноци) Освоени минимум 25% од континуираното оценување <p><u>За завршен испит (доколку студентот не освоил преодна оценка од континуираното):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> потпис Освоени минимум 25% од континуираното оценување 		
20.	Јазик на кој се изведува наставата			Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Студентски анкети, самовалуација		
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Г.Коларовски	Музички форми со анализа (скрипта)	Авторизирани предавања	
		2.	Бетовен	Сонати за пијано		
		3.	Моцарт	Сонати за пијано		
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Skovran, Pericic	Nauka o muzickim oblicima	Univerzitet Umetnosti u Beogradu	1977
		2.	И.Способин	Музыкальная форма	Музыка	1984
3.						

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Свирење партитури 3			
2.	Код	1T563			
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен:</u> Композиција, Оркестарско диригирање, Музикологија.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност – Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Оркестарско диригирање, Композиција: втора	7.	Број на ЕКТС-кредити	3

		година/трет семестар Музикологија: четврта година/седми семестар			
8.	Наставник	Проф. м-р Борјан Цанев			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит од Свирење партитури 2			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Свирење оркестарски партитури на инструментот пијано. На тој начин, студентот темелно се запознава со материјата, добивајќи звучна претстава за содржината и формата на музичкото дело.				
11.	Содржина на предметната програма: Свирење оркестарски партитури од времето на раниот романтизам (Шуберт, Менделсон, Шуман).				
12.	Методи на учење: Индивидуална и групна интерактивна работа со студентите, практична демонстрација, дискусија, консултации, самостојна работа.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	3 ECTS x 15 часови = 45 часови			
14.	Распределба на расположивото време	15+30 = 45			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	15 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		
		16.2.	Самостојни задачи		
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часови	
17.	Начин на оценување - Нумеричко				
	17.1.	Тестови			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			
	17.3.	Активност и учество			20
	17.4.	Завршен испит			80
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		За потпис: редовност на настава (не повеќе од 4 изостаноци); За завршен испит: потпис		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самоевалуација.		

22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		Шуберт, Менделсон, Шуман - Симфонии				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
На располагање е целокупната вокална, вокално-инструментална и инструментална музичка литература за најразлични состави, од времето на класицизмот. Изборот на делата зависи од предагошката оправданост, можностите и афинитетите на секој студент индивидуално.						

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Оркестарско диригирање 4			
2.	Код	1Т604-22			
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен:</u> Оркестарско диригирање			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност – Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Втора година/четврти семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	4
8.	Наставник	Проф. м-р Борјан Цанев Проф. м-р Сашо Татарчевски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит од Оркестарско диригирање 3			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Основната цел и задача на предметот е совладување на мануелната техника и нејзина непосредна практична примена низ процесот на изучување на композициите од инструменталната и вокално - инструменталната музичка литература. Тоа претставува долготрајна музичка едукација, во која се очекува студентот да се оформи во диригент и комплетна музичка личност. Неговата практична работа најмногу ќе се забележи во работата со камерни и симфониски оркестри, оперски и балетски ансамбли, како и во изведување на програми на јавни настани. Дипломираниот диригент треба да стекне способност да анализира, процени и осмисли изведба на било кое музичко дело. Исто така тој треба да е способен да корепетира на пијано во секаков вид ансамбли, но и да аранжира музичко дело за било каков инструментален или вокално – инструментален состав.				
11.	Содржина на предметната програма: Анализа на партитурата и нејзина техничко - диригентска реализација преку дела од времето на доцниот класицизам и романтизмот.				
12.	Методи на учење: Индивидуална и групна интерактивна работа со студентите, практична демонстрација, дискусија, консултации, самостојна работа.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ECTS x 30 часови = 120 часови			
14.	Распределба на расположивото време	30+70+20 = 120			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава		30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски,		

			аудиториумски), семинари, тимска работа			
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи			
		16.2.	Самостојни задачи	70 часови		
		16.3.	Домашно учење – задачи	20 часови		
17.	Начин на оценување - Нумеричко					
	17.1.	Тестови				
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)				
	17.3.	Активност и учество		20		
	17.4	Завршен испит		80		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		За потпис: редовност на настава (не повеќе од 4 изостаноци); За завршен испит: потпис			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самоевалуација.			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2.	1.	В.А.Моцарт – Симфонија бр.40; Л.в.Бетовен – Симфонија бр.4 и бр.8; Ф. Лист – “Прелудиј“ симфониска поема; Б.Сметана – В’лтава; В.А.Моцарт – Увертира „Волшебната флејта“ На располагање е целокупната вокална, вокално-инструментална и инструментална музичка литература за најразлични состави, од времето на класицизмот и раниот романтизам. Изборот на делата зависи од педагошката оправданост, можностите и афинитетите на секој студент индивидуално.			
		Дополнителна литература				
	22.2.	Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.		R. Wagner	On Conducting (Über das Dirigieren)	London: W.Reeves	1887	
	2.	И. Мусин	Уроци жизни	Санкт-Петербург	1995	

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Хармонија 4			
2.	Код	1T024			
3.	Студиска програма	Задолжителен: Музичка теорија и педагогија, Музичка теорија и педагогија – насока народни инструменти, Музичка теорија и педагогија – насока хорско диригирање, Музичка теорија и педагогија – насока сонологија со мултимедија, Композиција, Оркестарско диригирање.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година /семестар	Втора година / четврти семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	6
8.	Наставник	Вонр. проф. д-р Тихомир Јовиќ			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Хармонија 3			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Цел на предметната програма е студентите да добијат потребни знаења од областа на тоналната хармонија, како и да ги применат правилата, законитостите и принципите на тоналната хармонија во практичната работа. Студентите да ја согледаат и употребата на нејзината научна и креативна димензија во лични творечки ангажмани и ја интегрираат во други дисциплини во кои хармонијата е неразделен елемент				
11.	Содржина на предметната програма: енхармонски модулации со помош на: зголемен сектакорд, зголемен квинтсектакорд, зголемен терцквартакорд, намален септакорд и зголемен квинтакорд. Рекапитулација на енхармонските модулации. Зголемен секундакорд, алтерирани доминантен наонакорд, некои варијанти на алтерирани акорди. Вонакордски тонови: задржувалки, минувачки и свртнични тонови, appoggiature, антиципација, педален тон, некои посебни аспекти на вонакордските појави. Рекапитулација.				
12.	Методи на учење: Предавања-интерактивна настава, вежби, индивидуален теоретски и аудитивен ангажман со изработка на задачи и задолжително користење на пијано (дома и во наставата)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	6 ECTS x 30 = 180 часа			
14.	Распределба на расположивото време	30+30+120 = 180			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часови	
		15.2.	Вежби - анализирање на примери и задачи, изработка на задачи, свирење на истите на пијано, свирење на модулации и генералбас.	30 часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/ часови	
		16.2.	Самостојни задачи	/ часови	
		16.3.	Домашно учење – задачи	120 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	29 бодови		

	17.2.	Колоквиум - свирење на модулации и генералбас на пијано.	20 бодови			
	17.3.	Изработка на задачи	46 бодови			
	17.4.	Активност и учество	5 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		<u>За потпис:</u> <ul style="list-style-type: none"> Редовност на настава (не повеќе од 4 изостаноци) Освоени минимум 25% од континуираното оценување <u>За завршен испит</u> (доколку студентот не освоил преодна оценка од континуираното): <ul style="list-style-type: none"> потпис Освоени минимум 25% од континуираното оценување 			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самовалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Devčić, Natko	Harmonija	Zagreb: Školska knjiga	1975
		2.	Devčić, Natko	Zadaci iz harmonije	Zagreb: Muzička Akademija	1962
		3.		GENERALBAS (zbirka horala i malih instrumentalnih komada za vežbanje u sviranju generalbasa)	Beograd: Umetnička Akademija	1969
		Дополнителна литература				
	22.2.	Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Дубовский, Иосиф Игнатъевич, С. Евсеев, И. Способин, В. Соколов	Учебник гармонии.	Москва: Музыка	1965
		2.	Piston, Walter	Harmony.	New York/London: W.W. Norton & Company	1962
		3.	Despić, Dejan	Harmonija sa harmonskom analizom	Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva	1997
		4.	Despić, Dejan	Kontrast tonaliteta	Beograd: Univerzitet	1989

					Umetnosti	
		5.	Despić, Dejan	Kontrast tonaliteta	Beograd: Univerzitet Umetnosti	1981

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Пијано 4				
2.	Код	1K114				
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен:</u> Музичка теорија и педагогија, Музичка теорија и педагогија – насока народни инструменти, Музичка теорија и педагогија – насока хорско диригирање, Музичка теорија и педагогија – насока сонологија со мултимедија, Композиција, Оркестарско диригирање, Музикологија, Соло пеене.				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност-Скопје				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв				
6.	Академска година /семестар	Втора година/четврти семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	4	
8.	Наставник	Проф.м-р Катерина Костадиновска-Гелебешева, проф.м-р Зоран Пехчевски, проф.д-р Марија Гошевска, проф.д-р Ана Гацева, вонр.проф.д-р Нина Костова, вонр.проф.д-р Кристина Светиева, вонр.проф.м-р Марија Вршкова, вонр.проф.м-р Елена Атанасовска Ивановска, вонр.проф.м-р Сара Пројковска, вонр.проф.м-р Кристијан Каровски, доц.м-р Дино Имери				
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Пијано 3				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Совладување на техничките елементи на свирењето на пијано, развивање и унапредување на изведувачките способности преку запознавање и совладување на определен репертоар на дела од различни музички правци, стилови и епохи, кои се истовремено и нагледно-практичен пример на изучуваниот музичко-теоретски материјал. Со свирењето на овие дела студентите ги утврдуваат музичко-теоретските знаења кои што, од друга страна, им помагаат за расветлување на сложената и многуслојна фактура на пијанистичка литература.					
11.	Содржина на предметната програма: Надградување на знаењата и вештините стекнати на претходниот степен на учење преку пристап и совладување на индивидуална програма. Контрола и владеење со целиот изведувачки апарат, свесна употреба на различни интерпретативни техники, запознавање со различните стилски интерпретации и нивна употреба во други сегменти на изведувачката пракса. Разбирање и совладување на правилните методи на вежбање и оспособување за нивна примена во процесот на самостојна работа. Стекнување способности за употреба на пијаното како помош во изучување на музиката и како изразно средство за интерпретација на музичките содржини.					
12.	Методи на учење: Индивидуална интерактивна работа со студентот, практична демонстрација, дискусија, консултации, изведувачка пракса, самостојна работа.					
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 15 = 60 часа				
14.	Распределба на расположивото време	15 + 45 = 60				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава			15 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа			/ часови

16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		/ часови	
		16.2.	Самостојни задачи		/ часови	
		16.3.	Домашно учење – задачи		45 часови	
17.	Начин на оценување нумеричко					
	17.1.	Тестови		/ бодови		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		/ бодови		
	17.3.	Активност и учество		10 бодови		
	17.4.	Завршен испит		90 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		1. Редовност на настава (не повеќе од 4 отсуства) 2. Програмата за завршниот испит мора да содржи: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Етида ✓ Полифоно дело (ако е свита – три става) ✓ Класична соната (два става) или варијации 			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самоевалуација.			
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1.	1.	На располагање е целокупната инструктивна и уметничка литература за соодветниот инструмент од сите музички епохи и стилови. Изборот на делата и програмата се прави за секој студент индивидуално, во зависност од педагошката оправданост и од неговите технички и музички способности и афинитети .			
		2.				
		3.				
	Дополнителна литература					
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2.	1.				
		2.				
	3.					

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Оркестрација 2			
2.	Код	1T032			
3.	Студиска програма	Задолжителен: Композиција, Оркестарско диригирање.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Втора година / четврти семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	Проф. д-р Горан Начевски Проф. м-р Дарија Андовска Проф. м-р Јана Андреевска-Димитровска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит од Оркестрација 1			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметот оркестрација има за цел кај студентите да создаде и развие професионална способност и вештина за оркестрирање музички дела за различни оркестри и камерни состави, и нивно нотно запишување во вид на партитури. Во рамките на целта на предметот влегува и креирање способност кај студентите за избор на музички инструменти, регистри и тембри, креирање различни и оркестарски функции во оркестрирањето на разни музички текстови. Задачи на наставната дисциплина се теоретско и практично запознавање, усвојување и применување на можностите на музичките инструменти и човечкиот глас, во нивното истовремено звучење.				
11.	Содржина на предметната програма: Инструменти на дувачки оркестар, елементи на оркестрација, архитектура на партитура, оркестарски педал, избор на тембр, избор на фактура, симофинизација, темброва драматургија, удвојување, дивизи, оркестарски слог, оркестарска партитура, легатура, ознаки, артикулација, транспонирачки музички инструменти ,оркестрација на композиции за дувачки квинтет-дрвени дувачки музички инструменти, оркестрација за дувачки квинтет-метални инструменти.				
12.	Методи на учење: Групна работа со студенти, практична демонстрација, дискусија, изведувачка пракса, консултации, самостојна работа, анализа на оркестарски партитури				
13.	Вкупен расположив фонд на време	3 ECTS x 30 часови = 90 часови			
14.	Распределба на расположивото време	30 + 30 + 30 = 90			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	/ часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/ часови	
		16.2.	Самостојни задачи	30 часови	
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часови	
17.	Начин на оценување нумеричко				
	17.1.	Тестови			/ бодови

	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			50 бодови	
	17.3.	Активност и учество			10 бодови	
	17.4.	Завршен испит (писмен и усмен дел)			40 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		1. Редовност на настава. 2. Изработка на две неоркестрирани дела за дувачки квинтет – дрвени музички инструменти - едно дело од епохата на романтизмот - едно дело од XX или XXI век 3. Изработка на две неоркестрирани дела за дувачки квинтет – метални музички инструменти - едно дело од епохата на романтизмот - едно дело од XX или XXI век 4. Изработка на теориски труд од областа на оркестрацијата			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самоevaluација, претставување на студентите на јавни настапи.			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Обрадовиќ, А.	Вовед во оркестрација	Белград	
		2.	Корсаков, Н.	Основи на оркестрацијата		
		3.	Дудка, Ф.	Основи на нотната графика		
		4.	Сагаев, Д.	Прирачник за оркестрација на дувачки инструменти		
		5.	Баншчиков, Г.	Законите на функционалната оркестрација		
		6.	Деспиќ, Д.	Музички инструменти	Белград	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Зрјаковски Н.	Општ курс по инструментознание	Москва	
		2.	Х. Берлиоз – Р.Штраус	Оркестрација	Москва	
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Музички форми со анализа 4			
2.	Код	1T074			
3.	Студиска програма	Задолжителен: Музичка теорија и педагогија, Музичка теорија и педагогија – насока народни инструменти, Музичка теорија и педагогија – насока хорско диригирање, Музичка теорија и педагогија – насока сонологија со мултимедија, Композиција, Оркестарско диригирање, Музикологија.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Композиција, Оркестарско диригирање: Втора година/четврти семестар Музикологија: Трета година/шести семестар МТП со насоки: Четврта година/осми семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	4
8.	Наставник	Проф. м-р Јана Андреевска-Димитровска Проф. м-р Дарија Андовска Проф. д-р Горан Начевски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит од Музички форми со анализа 3			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметната програма има за цел да ги запознае студентите со типовите на градбата и формите на музичките дела моделирани во текот на музичката историја и да создаде и развие професионална способност и вештина за нивно препознавање и анализирање, што ќе најде примена во понатамошната работа во образовниот и научно-истражувачкиот процес.				
11.	Содржина на предметната програма: Циклични форми. Музички форми во првата половина на XXвек. Музички форми во втората половина на XXвек.				
12.	Методи на учење: предавања, практична работа, консултации, самостојна работа, слушање музика, домашно учење.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	4ECTS x 30 часови = 120 часови			
14.	Распределба на расположивото време	30 + 45 + 45 = 120			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава		30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиторниумски), семинари, тимска работа		/ часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		/ часови
		16.2.	Самостојни задачи		45 часови
		16.3.	Домашно учење – задачи		45 часови
17.	Начин на оценување	нумеричко			

	17.1.	Тестови	90 бодови			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	/ бодови			
	17.3.	Активност и учество	10 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		До 50.9 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60.9 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70.9 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80.9 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90.9 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		За потпис: <ul style="list-style-type: none"> Редовност на настава (не повеќе од 4 изостаноци) Освоени минимум 25% од континуираното оценување За завршен испит (доколку студентот не освоил преодна оценка од континуираното): <ul style="list-style-type: none"> потпис Освоени минимум 25% од континуираното оценување 			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самовалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Г.Коларовски	Музички форми со анализа (скрипта)	Авторизирани предавања	
		2.	Бетовен	Сонати за пијано		
		3.	Моцарт	Сонати за пијано		
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Skovran, Pericic	Nauka o muzickim oblicima	Univerzitet Umetnosti u Beogradu	1977
		2.	И.Способин	Музыкальная форма	Музыка	1984
3.						

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	Свирење партитури 4
2.	Код	1Т564
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен:</u> Композиција, Оркестарско диригирање, Музикологија.
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност – Скопје
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус

6.	Академска година /семестар	Оркестарско диригирање, Композиција: втора година/четврти семестар Музикологија: четврта година/осми семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	Проф. м-р Борјан Цанев			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит од Свирење партитури 3			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Свирење оркестарски партитури на инструментот пијано. На тој начин, студентот темелно се запознава со материјата, добивајќи звучна претстава за содржината и формата на музичкото дело.				
11.	Содржина на предметната програма: Свирење оркестарски партитури од времето на доцниот романтизам (Чајковски, Брамс).				
12.	Методи на учење: Индивидуална и групна интерактивна работа со студентите, практична демонстрација, дискусија, консултации, самостојна работа.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	3 ECTS x 15 часови = 45 часови			
14.	Распределба на расположивото време	15+30 = 45			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	15 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		
		16.2.	Самостојни задачи		
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часови	
17.	Начин на оценување - Нумеричко				
	17.1.	Тестови			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			
	17.3.	Активност и учество	20		
17.4.	Завршен испит	80			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	За потпис: редовност на настава (не повеќе од 4 изостаноци); За завршен испит: потпис			

20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самоевалуација.			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		Чајковски, Брамс - Симфонии			
	22.2.	Дополнителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
На располагање е целокупната вокална, вокално-инструментална и инструментална музичка литература за најразлични состави, од времето на класицизмот. Изборот на делата зависи од предагошката оправданост, можностите и афинитетите на секој студент индивидуално.					

ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ ЗА ТРЕТА ГОДИНА

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Оркестарско диригирање 5			
2.	Код	1Г605-22			
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен:</u> Оркестарско диригирање			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност – Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Трета година/петти семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	5
8.	Наставник	Проф. м-р Борјан Цанев Проф. м-р Сашо Татарчевски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит од Оркестарско диригирање 4			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Основната цел и задача на предметот е совладување на мануелната техника и нејзина непосредна практична примена низ процесот на изучување на композициите од инструменталната и вокално - инструменталната музичка литература. Тоа претставува долготрајна музичка едукација, во која се очекува студентот да се оформи во диригент и комплетна музичка личност. Неговата практична работа најмногу ќе се забележи во работата со камерни и симфониски оркестри, оперски и балетски ансамбли, како и во изведување на програми на јавни настани. Дипломираниот диригент треба да стекне способност да анализира, процени и осмисли изведба на било кое музичко дело. Исто така тој треба да е способен да корепетира на пијано во секаков вид ансамбли, но и да аранжира музичко дело за било каков инструментален или вокално – инструментален состав.				
11.	Содржина на предметната програма: Анализа на партитурата и нејзина техничко - диригентска реализација преку дела од времето на доцниот класицизам и романтизмот.				
12.	Методи на учење:				

	Индивидуална и групна интерактивна работа со студентите, практична демонстрација, дискусија, консултации, самостојна работа.					
13.	Вкупен расположив фонд на време	5 ECTS x 30 часови = 150 часови				
14.	Распределба на расположивото време	30+90+30 = 150				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часови		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа			
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи			
		16.2.	Самостојни задачи	90 часови		
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часови		
17.	Начин на оценување - Нумеричко					
	17.1.	Тестови				
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)				
	17.3.	Активност и учество		20		
17.4	Завршен испит			80		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		За потпис: редовност на настава (не повеќе од 4 изостаноци); За завршен испит: потпис			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самоевалуација.			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Л.в.Бетовен – ув. „Леонора“ 3; Ф.Менделсон – ув. „Хебриди“; М.Глинка – ув.„Руслан и Лјудмила“; Л.в.Бетовен – Симфонија бр. 5 и Симфонија бр.6; Ф.Менделсон – Симфонија бр.4 „Италијанска“; Р.Шуман – Симфонија бр.4 На располагање е целокупната вокална, вокално-инструментална и инструментална музичка литература за најразлични состави, од времето на доцниот класицизам и романтизмот. Изборот на делата зависи од предагошката оправданост, можностите и афинитетите на секој студент индивидуално.			
	22.2.	Дополнителна литература				
Реден број		Автор	Наслов	Издавач	Година	

		1.	F. Weingartner	On Conducting	London: W.Breitkopf&Härtel	1906
--	--	----	----------------	---------------	-------------------------------	------

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Оркестрација 3				
2.	Код	1T033				
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен</u> : Композиција, Оркестарско диригирање				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус				
6.	Академска година /семестар	Трета година / петти семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	4	
8.	Наставник	Проф. д-р Горан Начевски Проф. м-р Дарија Андовска Проф. м-р Јана Андреевска-Димитровска				
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит од Оркестрација 2				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметот оркестрација има за цел кај студентите да создаде и развие професионална способност и вештина за оркестрирање музички дела за различни оркестри и камерни состави, и нивно нотно запишување во вид на партитури. Во рамките на целта на предметот влегува и креирање способност кај студентите за избор на музички инструменти, регистри и тембри, креирање различни оркестарски функции во оркестрирањето на разни музички текстови. Задачи на наставната дисциплина се теоретско и практично запознавање, усвојување и применување на можностите на музичките инструменти и човечкиот глас, во нивното истовремено звучење.					
11.	Содржина на предметната програма: Двоенсимфониски состав (а две) а2, составна оркестарска група. Динамичко сооднос на инструменти и оркестарска група и фактура. Оркестарски слог, оркестарска партитура, транспонирачки инструменти, легатура, ознаки, штриховите техники, артикулација. Оркестрацијата како формообразувачки фактор, оркестрирањена експозициски делови, оркестрирањена средишни делови, кулминацијана форма и нејзиниот развој на оркестрацијата.					
12.	Методи на учење: Група работа со студенти, практична демонстрација, дискусија, изведувачка пракса, консултации, самостојна работа, анализа на оркестарски партитури					
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ECTS x 30 часови = 120 часови				
14.	Распределба на расположивото време	30 + 45 + 45 = 120				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава			30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа			/ часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи			/ часови
		16.2.	Самостојни задачи			45 часови
		16.3.	Домашно учење – задачи			45 часови
17.	Начин на оценување	нумеричко				

	17.1.	Тестови				/ бодови
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)				50 бодови
	17.3.	Активност и учество				10 бодови
	17.4.	Завршен испит (писмен и усмен дел)				40 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		1. Редовност на настава. 2. Изработка на две неоркестрирани дела за двоен симфониски состав (a due) a2, - едно дело од епохата на класицизмот (Моцарт или Хајдн) - едно дело од епохата на класицизмот (Бетовен)			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самоевалуација, претставување на студентите на јавни настапи.			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Абрашев, Б.	Симфониска оркестрација	Софија	
		2.	Пистон, В.	Оркестрација	САД	
		3.	Дудка, Ф.	Основина нотната графика		
		4.	Манчев, Т.	Движењето суштински елемент кај симфониското творештво	Скопје	
		5.	Баншчиков, Г.	Законите на функционалната оркестрација		
		6.	Видор-Левицки	Техника на современиот оркестар		
		7.	Карс, .А	Историја на оркестрација	Москва	
		8.	Адлер, С.	Студии по оркестрација	САД	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Зрјаковски Н.	Општ курс по инструментознание	Москва	
		2.	Х. Берлиоз – Р.Штраус	Оркестрација	Москва	
	3.					

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Пијано 5			
2.	Код	1К115			
3.	Студиска програма	Задолжителен: Музичка теорија и педагогија, Музичка теорија и педагогија – насока народни инструменти, Музичка теорија и педагогија – насока хорско диригирање, Музичка теорија и педагогија – насока сонологија со мултимедија, Композиција, Оркестарско диригирање, Музикологија.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност-Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година /семестар	Трета година / петти семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	4
8.	Наставник	Проф.м-р Катерина Костадиновска-Гелебешева, проф.м-р Зоран Пехчевски, проф.д-р Марија Гошевска, проф.д-р Ана Гацева, вонр.проф.д-р Нина Костова, вонр.проф.д-р Кристина Светиева, вонр.проф.м-р Марија Вршкова, вонр.проф.м-р Елена Атанасовска Ивановска, вонр.проф.м-р Сара Пројковска, вонр.проф.м-р Кристијан Каровски, доц.м-р Дино Имери			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Пијано 4			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Совладување на техничките елементи на свирењето на пијано, развивање и унапредување на изведувачките способности преку запознавање и совладување на определен репертоар на дела од различни музички правци, стилови и епохи, кои се истовремено и нагледно-практичен пример на изучуваниот музичко-теоретски материјал. Со свирењето на овие дела студентите ги утврдуваат музичко-теоретските знаења кои што, од друга страна, им помагаат за расветлување на сложената и многуслоната фактура на пијанистичка литература.				
11.	Содржина на предметната програма: Надградување на знаењата и вештините стекнати на претходниот степен на учење преку пристап и совладување на индивидуална програма. Контрола и владеење со целиот изведувачки апарат, свесна употреба на различни интерпретативни техники, запознавање со различните стилски интерпретации и нивна употреба во други сегменти на изведувачката пракса. Разбирање и совладување на правилните методи на вежбање и оспособување за нивна примена во процесот на самостојна работа. Стекнување способности за употреба на пијаното како помош во изучување на музиката и како изразно средство за интерпретација на музичките содржини.				
12.	Методи на учење: Индивидуална интерактивна работа со студентот, практична демонстрација, дискусија, консултации, изведувачка пракса, самостојна работа.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 15 = 60 часа			
14.	Распределба на расположивото време	15 + 45 = 60			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава		15 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		/ часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		/ часови
		16.2.	Самостојни задачи		/ часови
		16.3.	Домашно учење – задачи		45 часови
17.	Начин на оценување нумеричко				

	17.1.	Тестови				/ бодови
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)				/ бодови
	17.3.	Активност и учество				10 бодови
	17.4.	Завршен испит				90 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		1. Редовност на настава (не повеќе од 4 отсуства) 2. Програмата за завршниот испит мора да содржи: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Една скала ✓ Полифоно дело (ако е свита – два става) ✓ Етида или пиеса 			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самоевалуација.			
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1.	1.	На располагање е целокупната инструктивна и уметничка литература за соодветниот инструмент од сите музички епохи и стилови. Изборот на делата и програмата се прави за секој студент индивидуално, во зависност од педагошката оправданост и од неговите технички и музички способности и афинитети .			
		2.				
		3.				
	Дополнителна литература					
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2.	1.				
		2.				
	3.					

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	Хармонска анализа 1
2.	Код	1Т221
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен:</u> Музичка теорија и педагогија, Музичка теорија и педагогија – насока народни инструменти, Музичка теорија и педагогија – насока хорско диригирање,

		Музичка теорија и педагогија – насока сонологија со мултимедија, Композиција, Оркестарско диригирање, Музикологија.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Музикологија: Втора година/трети семестар Композиција, Оркестарско диригирање: Трета година/петти семестар МТП со насоки: Четврта година/седми семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	4
8.	Наставник	Проф. д-р Викторија Коларовска-Гмирја Проф. м-р Дарија Андовска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување сознанија за висинската организација на музичката материја во различни историски периоди и стилови Развивање практични вештини за анализа на хармонскиот јазик на музичкото дело и соодносот на хармонијата со мелодија, метроритам, форма				
11.	Содржина на предметната програма: Висинскиот аспект на музичкото дело. Хармонија – општ поим. Елементи на хармонскиот јазик: слог и фактура, акорд. Елементи на хармонска анализа на музичкото дело				
12.	Методи на учење: предавања, практична работа, консултации, самостојна работа				
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ECTS x 30 часови = 120 часови			
14.	Распределба на расположивото време	30+ 30+60 = 120			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часови	
		16.3.	Домашно учење – задачи	60 часови	
17.	Начин на оценување Бројчано (континуирано)				
	17.1.	Тестови			95 бодови
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			
	17.3.	Активност и учество			5 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	До 50.9 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60.9 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70.9 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80.9 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90.9 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	

19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	<u>За потпис:</u> <ul style="list-style-type: none"> Редовност на настава (не повеќе од 4 изостаноци) Освоени минимум 25% од континуираното оценување <u>За завршен испит:</u> <ul style="list-style-type: none"> потпис Освоени минимум 25% од континуираното оценување 				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенски анкети, самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Коларовски, Г., В. Коларовска-Гмирја	Хармонска анализа (авторизирани предавања)		
	2.	Коларовска-Гмирја, В.	Збирка примери за хармонска анализа			
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Голабовски, С.	Осмогласник на македонското црковно пееше		
		2.	Барток, Б.	Багатели		
		3.	Барток, Б.	Микрокосмос		
4.		Чајковски, П.	Детски албум			
5.	Николовски, В.	Младински албум				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Полифона композиција 1			
2.	Код	1Т051			
3.	Студиска програма	Задолжителен: Композиција, Оркестарско диригирање.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Трета година / петти семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	4
8.	Наставник	Проф. м-р Јана Андреевска-Димитровска Проф. м-р Дарија Андовска Проф. д-р Горан Начевски			
9.	Предуслови за запишување на	нема			

	предметот			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се запознаат со сите најважни полифони техники што наоѓаат примена и во најсовремените типови организација на музичкото дело. Бидејќи при изучувањето на овој предмет поголемиот дел од совладувањето на техниките се остварува и преку самостојна креативна работа на студентот врз одредени полифони форми, стилскиот јазик е преземен од стилските во кои одредени типови полифонија го достигнуваат својот врв (вокалната полифонија во ренесансата; инструменталната полифонија во барокот), со цел студентот на тој начин да се запознае и со одредени закономерности во историскиот развој на овие техники. Еден дел од курсот е наменет и за запознавање на начините на кои овие техники се користат во современото творештво.			
11.	Содржина на предметната програма: Историјат и особености на вокалната полифонија од почетоките до доцната ренесанса. Кантус фирмус. Двогласен вокален контрапункт. Протестантски корал. Имитација. Двогласен мотет.			
12.	Методи на учење: предавања, анализа на примери од музичката литература за час и дома, корекции и дискусии околу изработените практични домашни задачи, практична работа дома/изработка на испитните барања, учење дома			
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ECTS x 30 часови = 120 часови		
14.	Распределба на расположивото време	30 + 60 + 30 = 120		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	/ часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/ часови
		16.2.	Самостојни задачи	60 часови
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часови
17.	Начин на оценување нумеричко			
	17.1.	Тестови		0 бодови
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		0 бодови
	17.3.	Активност и учество		20 бодови
	17.4.	Завршен испит		80 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	До 50.9 бода	5 (пет) (F)	
		51 x до 60.9 бода	6 (шест) (E)	
		61 x до 70.9 бода	7 (седум) (D)	
		од 71 до 80.9 бода	8 (осум) (C)	
		од 81 до 90.9 бода	9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	<u>За потпис:</u> - редовно посетување на наставата (не повеќе од 4 отсуства) - редовно извршување на домашните задачи <u>За полагање завршен испит:</u> - потпис - 3 копии од 2 двогласни мотета и најмалку 5 хармонизации на протестантски корали		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкетни листови , самоевалуација		
22.	Литература			

	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	В.Перичиќ:	Вокален контрапункт (скрипта)	Универзитет уметности, Београд	1992
		2.	К.Јеппсен:	Counterpoint, The Polyphonic Vocal Style of the Sixteenth Century	Dover Publications, Inc. New York	1992
		3.	Ј.Андреевска:	Авторизирани предавања по вокална полифонија		
		4.	Ј.С.Бах:	Збирка протестантски корали (партитури)	/	/
	5.	Џ.Палестрина:	Мотети (партитури)	/	/	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	З.Манолов - Д.Христов	Полифонија	Издателство-Музика-Софија	1977
		2.	Б.Червенка	Контрапункт у класичној вокалној полифонији (прев Константин Бабиќ)	Универзитет уметности, Београд	1980
	3.	Ф.Лучиќ	Полифона композиција	Школска књига, Загреб	1997	

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Свирење партитури 5				
2.	Код	1Т565				
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен:</u> Композиција, Оркестарско диригирање.				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност – Скопје				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус				
6.	Академска година /семестар	Трета година/петти семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3	
8.	Наставник	Проф. м-р Борјан Цанев				
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит од Свирење партитури 4				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Свирење оркестарски партитури на инструментот пијано. На тој начин, студентот темелно се запознава со материјата, добивајќи звучна претстава за содржината и формата на музичкото дело.					
11.	Содржина на предметната програма: Свирење оркестарски партитури од времето на импресионизмот (Дебиси, Равел).					
12.	Методи на учење: Индивидуална и групна интерактивна работа со студентите, практична демонстрација, дискусија, консултации,					

	самостојна работа.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	3 ECTS x 15 часови = 45 часови			
14.	Распределба на расположивото време	15+30 = 45			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	15 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		
		16.2.	Самостојни задачи		
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часови	
17.	Начин на оценување - Нумеричко				
	17.1.	Тестови			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			
	17.3.	Активност и учество		20	
	17.4.	Завршен испит			80
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		За потпис: редовност на настава (не повеќе од 4 изостаноци); За завршен испит: потпис		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самоевалуација.		
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
	Дебиси, Равел				
	22.2.	Дополнителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
На располагање е целокупната вокална, вокално-инструментална и инструментална музичка литература за најразлични состави, од времето на класицизмот. Изборот на делата зависи од предагошката оправданост, можностите и афинитетите на секој студент индивидуално.					

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Оркестарско диригирање 6			
2.	Код	1Т606-22			
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен</u> : Оркестарско диригирање			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност – Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Трета година/шести семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	5
8.	Наставник	Проф. м-р Борјан Цанев Проф. м-р Сашо Татарчевски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит од Оркестарско диригирање 5			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Основната цел и задача на предметот е совладување на мануелната техника и нејзина непосредна практична примена низ процесот на изучување на композициите од инструменталната и вокално - инструменталната музичка литература. Тоа претставува долготрајна музичка едукација, во која се очекува студентот да се оформи во диригент и комплетна музичка личност. Неговата практична работа најмногу ќе се забележи во работата со камерни и симфониски оркестри, оперски и балетски ансамбли, како и во изведување на програми на јавни настани. Дипломираниот диригент треба да стекне способност да анализира, процени и осмисли изведба на било кое музичко дело. Исто така тој треба да е способен да корепетира на пијано во секаков вид ансамбли, но и да аранжира музичко дело за било каков инструментален или вокално – инструментален состав.				
11.	Содржина на предметната програма: Анализа на партитурата и нејзина техничко - диригентска реализација преку дела од времето на романтизмот .				
12.	Методи на учење: Индивидуална и групна интерактивна работа со студентите, практична демонстрација, дискусија, консултации, самостојна работа.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	5 ECTS x 30 часови = 150 часови			
14.	Распределба на расположивото време	30+90+30 = 150			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		
		16.2.	Самостојни задачи	90 часови	
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часови	
17.	Начин на оценување - Нумеричко				
	17.1.	Тестови			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			
	17.3.	Активност и учество			20
	17.4	Завршен испит			80
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	

		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	За потпис: редовност на настава (не повеќе од 4 изостаноци); За завршен испит: потпис			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самовалуација.			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Ј.Брамс – „Трагична“ и „Академска“ увертира; П.И.Чајковски – ув. „Ромео и Јулија“; А.Дворжак – Симфонија бр.5 „Од новиот свет“; В.А.Моцарт – Симфонија бр. 41 „Јупитер“; П.И.Чајковски - Симфонија бр.5; Л.в.Бетовен – Симфонија бр.3 „Ероика“ и Симфонија бр.7 На располагање е целокупната вокална, вокално-инструментална и инструментална музичка литература за најразлични состави, од времето на романтизмот. Изборот на делата зависи од предагошката оправданост, можностите и афинитетите на секој студент индивидуално.		
	22.2.	Дополнителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
1.		F. Weingartner	On Conducting	London: W.Breitkopf&Härtel	1906

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Оркестрација 4			
2.	Код	1T034			
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен:</u> Композиција, Оркестарско диригирање.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Трета година / шести семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	4
8.	Наставник	Проф. д-р Горан Начевски Проф. м-р Дарија Андовска Проф. м-р Јана Андреевска-Димитровска			

9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит од Оркестрација 3		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметот оркестрација има за цел кај студентите да создаде и развие професионална способност и вештина за оркестрирање музички дела за различни оркестри и камерни состави, и нивно нотно запишување во вид на партитури. Во рамките на целта на предметот влегува и креирање способност кај студентите за избор на музички инструменти, регистри и тембри, креирање различни и оркестарски функции во оркестрирањето на разни музички текстови. Задачи на наставната дисциплина се теоретско и практично запознавање, усвојување и применување на можностите на музичките инструменти и човечкиот глас, во нивното истовремено звучење.			
11.	Содржина на предметната програма: Троенсимфониски состав (а тре) а3, составнаоркестарски групи. Динамичкосоодноснаинструментииоркестарски групиифактура. Оркестарски слог, оркестарскапартитура, транспонирачкиинструменти, легатура, ознаки, штриховитехники, артикулација. Оркестрацијата како формообразувачки фактор, оркестрирањенаекспозицискиделови, оркестрирањенасредишниделови, кулминацијана форма инејзиниотодразвооркестрацијата.			
12.	Методи на учење: Група работа со студенти, практична демонстрација, дискусија, изведувачка пракса, консултации, самостојна работа, анализа на оркестарски партитури			
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ECTS x 30 часови = 120 часови		
14.	Распределба на расположивото време	30 +45 + 45 = 120		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	/ часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/ часови
		16.2.	Самостојни задачи	45 часови
		16.3.	Домашно учење – задачи	45 часови
17.	Начин на оценување нумеричко			
	17.1.	Тестови		/ бодови
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		50 бодови
	17.3.	Активност и учество		10 бодови
	17.4.	Завршен испит (писмен и усмен дел)		40 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	1. Редовност на настава. 2. Изработка на две неоркестрирани дела за троен симфониски состав (а тре) а3, - едно неоркестрирано дело од крупна форма - едно неоркестрирано дело од македонски автор 3. Изработка на теориски труд од областа на оркестрацијата		

20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самоевалуација, претставување на студентите на јавни настапи.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Абрашев, Б.	Симфониска оркестрација	Софија	
		2.	Пистон, В.	Оркестрација	САД	
		3.	Дудка, Ф.	Основина нотната графика		
		4.	Манчев, Т.	Движењето суштински елемент кај симфониското творештво	Скопје	
		5.	Баншчиков, Г.	Законите на функционалната оркестрација		
		6.	Видор-Левицки	Техника на современиот оркестар		
	7.	Карс, А.	Историја на оркестрација	Москва		
	8.	Адлер, С.	Студии по оркестрација	САД		
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Зрјаковски Н.	Општ курс по инструментознание	Москва	
2.		Х. Берлиоз – Р.Штраус	Оркестрација	Москва		
3.						

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Пијано 6			
2.	Код	1К116			
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен:</u> Музичка теорија и педагогија, Музичка теорија и педагогија – насока народни инструменти, Музичка теорија и педагогија – насока хорско диригирање, Музичка теорија и педагогија – насока сонологија со мултимедија, Композиција, Оркестарско диригирање, Музикологија			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност-Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година /семестар	Трета година / шести семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	4
8.	Наставник	Проф.м-р Катерина Костадиновска-Гелебешева, проф.м-р Зоран Пехчевски, проф.д-р Марија Гошевска, проф.д-р Ана Гацева, вонр.проф.д-р Нина Костова, вонр.проф.д-р Кристина Светиева, вонр.проф.м-р Марија Вршкова, вонр.проф.м-р Елена Атанасовска Ивановска, вонр.проф.м-р Сара Пројковска, вонр.проф.м-р Кристијан			

		Каровски, доц.м-р Дино Имери		
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Пијано 5		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Совладување на техничките елементи на свирењето на пијано, развивање и унапредување на изведувачките способности преку запознавање и совладување на определен репертоар на дела од различни музички правци, стилови и епохи, кои се истовремено и нагледно-практичен пример на изучуваниот музичко-теоретски материјал. Со свирењето на овие дела студентите ги утврдуваат музичко-теоретските знаења кои што, од друга страна, им помагаат за расветлување на сложената и многуслојна фактура на пијанистичка литература.			
11.	Содржина на предметната програма: Надградување на знаењата и вештините стекнати на претходниот степен на учење преку пристап и совладување на индивидуална програма. Контрола и владеење со целиот изведувачки апарат, свесна употреба на различни интерпретативни техники, запознавање со различните стилски интерпретации и нивна употреба во други сегменти на изведувачката пракса. Разбирање и совладување на правилните методи на вежбање и оспособување за нивна примена во процесот на самостојна работа. Стекнување способности за употреба на пијаното како помош во изучување на музиката и како изразно средство за интерпретација на музичките содржини.			
12.	Методи на учење: Индивидуална интерактивна работа со студентот, практична демонстрација, дискусија, консултации, изведувачка пракса, самостојна работа.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 15 = 60 часа		
14.	Распределба на расположивото време	15 + 45 = 60		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	15 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	/ часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/ часови
		16.2.	Самостојни задачи	/ часови
		16.3.	Домашно учење – задачи	45 часови
17.	Начин на оценување нумеричко			
	17.1.	Тестови		/ бодови
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		/ бодови
	17.3.	Активност и учество		10 бодови
	17.4.	Завршен испит		90 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	1. Редовност на настава (не повеќе од 4 отсуства) 2. Програмата за завршниот испит мора да содржи: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Етида ✓ Полифоно дело (ако е свита – три става) ✓ Соната (два става), концерт или варијации 		

20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самоevaluација.			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	На располагање е целокупната инструктивна и уметничка литература за соодветниот инструмент од сите музички епохи и стилови. Изборот на делата и програмата се прави за секој студент индивидуално, во зависност од педагошката оправданост и од неговите технички и музички способности и афинитети .			
		2.				
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
3.						

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Хармонска анализа 2			
2.	Код	1Т222			
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен:</u> Музичка теорија и педагогија, Музичка теорија и педагогија – насока народни инструменти, Музичка теорија и педагогија – насока хорско диригирање, Музичка теорија и педагогија – насока сонологија со мултимедија, Композиција, Оркестарско диригирање, Музикологија.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година /семестар	Музикологија: Втора година/четврти семестар Композиција, Оркестарско диригирање: Трета година/шести семестар МТП со насоки: Четврта година/осми семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	4
8.	Наставник	Проф. д-р Викторија Коларовска-Гмирја Проф. м-р Дарија Андовска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Хармонска анализа 1			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување сознанија за висинската организација на музичката материја во различни историски периоди и стилови Развивање практични вештини за анализа на хармонскиот јазик на музичкото дело и соодносот на хармонијата со				

	мелодија, метроритам, форма					
11.	Содржина на предметната програма: Елементи на хармонскиот јазик (продолжување): модална организација на музичкото дело, модулација. Раслојување на музичката материја. Историски развој на хармонијата. Хармонска анализа на музичкото дело					
12.	Методи на учење: предавања, практична работа, консултации, самостојна работа					
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ECTS x 30 часови = 120 часови				
14.	Распределба на расположивото време	30+30+60 = 120				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часови		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа			
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи			
		16.2.	Самостојни задачи	30 часови		
		16.3.	Домашно учење – задачи	60 часови		
17.	Начин на оценување Бројчано (континуирано)					
	17.1.	Тестови			95 бодови	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)				
	17.3.	Активност и учество			5 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		До 50.9 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60.9 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70.9 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80.9 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90.9 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		<u>За потпис:</u> <ul style="list-style-type: none"> Редовност на настава (не повеќе од 4 изостаноци) Освоени минимум 25% од континуираното оценување <u>За завршен испит:</u> <ul style="list-style-type: none"> потпис Освоени минимум 25% од континуираното оценување 			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студенски анкети, самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Коларовски, Г., В. Коларовска-Г мирја	Хармонска анализа (авторизирани предавања)		
		2.	Коларовска-Г мирја, В.	Збирка примери за хармонска анализа		
22.2.	Дополнителна литература					

	Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Голабовски, С.	Осмогласник на македонското црковно пеене		
	2.	Лист, Ф.	Соло песни		
	3.	Мусоргски, М.	Соло песни		
	4.	Прокофјев, С.	Мимолетности		
	5.	Шостакович, Д.	24 прелудиуми оп. 34		

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Полифона композиција 2			
2.	Код	1Т052			
3.	Студиска програма	Задолжителен; Композиција, Оркестарско диригирање.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Трета година / шести семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	4
8.	Наставник	Проф. м-р Јана Андреевска-Димитровска Проф. м-р Дарија Андовска Проф. д-р Горан Начевски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит од Полифона композиција 1			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се запознаат со сите најважни полифони техники што наоѓаат примена и во најсовремените типови организација на музичкото дело. Бидејќи при изучувањето на овој предмет поголемиот дел од совладувањето на техниките се остварува и преку самостојна креативна работа на студентот врз одредени полифони форми, стилскиот јазик е преземен од стилските во кои одредени типови полифонија го достигнуваат својот врв (вокалната полифонија во ренесансата; инструменталната полифонија во барокот), со цел студентот на тој начин да се запознае и со одредени закономерности во историскиот развој на овие техники. Еден дел од курсот е наменет и за запознавање на начините на кои овие техники се користат во современото творештво.				
11.	Содржина на предметната програма: Тригласен вокален контрапункт. Тригласен мотет. Четиригласен вокален контрапункт. Четиригласен мотет. Вметнување текст.				
12.	Методи на учење: предавања, анализа на примери од музичката литература за час и дома, корекции и дискусии околу изработените практични домашни задачи, практична работа дома/изработка на испитните барања, учење дома				
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ECTS x 30 часови = 120 часови			
14.	Распределба на расположивото време	30 + 60 + 30 = 120			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава		30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски),		/ часови

			семинари, тимска работа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи / часови		
		16.2.	Самостојни задачи 60 часови		
		16.3.	Домашно учење – задачи 30 часови		
17.	Начин на оценување нумеричко				
	17.1.	Тестови		0 бодови	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		0 бодови	
	17.3.	Активност и учество		20 бодови	
	17.4.	Завршен испит		80 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		До 50.9 бода	5 (пет) (F)	
			51 x до 60.9 бода	6 (шест) (E)	
			61 x до 70.9 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80.9 бода	8 (осум) (C)	
			од 81 до 90.9 бода	9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		<u>За потпис:</u> - редовно посетување на наставата (не повеќе од 4 отсуства) - редовно извршување на домашните задачи <u>За полагање завршен испит:</u> - потпис А). За композиција: - 3 копии од најмалку 2 тригласни мотета со текст, 1 четиригласен без текст и најмалку 5 хармонизации на протестантски корали Б). За оркестарско диригирање: - - 3 копии од најмалку 1 тригласен мотет со текст, 1 четиригласен без текст и најмалку 5 хармонизации на протестантски корали		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкетни листови, самоевалуација		
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	В.Перичиќ:	Вокален контрапункт (скрипта)	Универзитет уметности, Београд
		2.	К. Jeppessen:	Counterpoint, The Polyphonic Vocal Style of the Sixteenth Century	Dover Publications, Inc. New York
		3.	Ј. Андреевска:	Авторизирани предавања по вокална полифонија	
		4.	Ј.С.Бах:	Збирка протестантски корали (партитури)	/
	5.	Џ. Палестрина:	Мотети (партитури)	/	
22.2.	Дополнителна литература				

Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.	З.Манолов - Д.Христов	Полифонија	Издаелство- Музика-Софија	1977
2.	Б.Червенка	Контрапункт у класичној вокалној полифонији (прев Константин Бабиќ)	Универзитет уметности, Београд	1980
3.	Ф.Лучиќ	Полифона композиција	Школска књига, Загреб	1997

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Свириење партитури 6			
2.	Код	1Т566			
3.	Студиска програма	Задолжителен: Композиција, Оркестарско диригирање.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност – Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Трета година/шести семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	Проф. м-р Борјан Цанев			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит од Свириење партитури 5			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Свириење оркестарски партитури на инструментот пијано. На тој начин, студентот темелно се запознава со материјата, добивајќи звучна претстава за содржината и формата на музичкото дело.				
11.	Содржина на предметната програма: Свириење оркестарски партитури од времето на 20 и 21 век (светски и македонски автори).				
12.	Методи на учење: Индивидуална и групна интерактивна работа со студентите, практична демонстрација, дискусија, консултации, самостојна работа.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	3 ECTS x 15 часови = 45 часови			
14.	Распределба на расположивото време	15+30 = 45			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	15 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		
		16.2.	Самостојни задачи		
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часови	
17.	Начин на оценување - Нумеричко				
	17.1.	Тестови			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација:			

		писмена и усна)				
	17.3.	Активност и учество			20	
	17.4.	Завршен испит			80	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода			5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода			6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит			За потпис: редовност на настава (не повеќе од 4 изостаноци); За завршен испит: потпис		
20.	Јазик на кој се изведува наставата			Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Студентски анкети, самоевалуација.		
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		Дела од светски и македонски автори од 20 и 21 век				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
На располагање е целокупната вокална, вокално-инструментална и инструментална музичка литература за најразлични состави, од времето на класицизмот. Изборот на делата зависи од предагошката оправданост, можностите и афинитетите на секој студент индивидуално.						

ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ ЗА ЧЕТВРТА ГОДИНА

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Оркестарско диригирање 7			
2.	Код	1Т607-22			
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен</u> : Оркестарско диригирање			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност – Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Четврта година/седми	7.	Број на ЕКТС- кредити	6

		семестар		
8.	Наставник	Проф. м-р Борјан Цанев Проф. м-р Сашо Татарчевски		
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит од Оркестарско диригирање б		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Основната цел и задача на предметот е совладување на мануелната техника и нејзина непосредна практична примена низ процесот на изучување на композициите од инструменталната и вокално - инструменталната музичка литература. Тоа претставува долготрајна музичка едукација, во која се очекува студентот да се оформи во диригент и комплетна музичка личност. Неговата практична работа најмногу ќе се забележи во работата со камерни и симфониски оркестри, оперски и балетски ансамбли, како и во изведување на програми на јавни настани. Дипломираниот диригент треба да стекне способност да анализира, процени и осмисли изведба на било кое музичко дело. Исто така тој треба да е способен да корепетира на пијано во секаков вид ансамбли, но и да аранжира музичко дело за било каков инструментален или вокално – инструментален состав.			
11.	Содржина на предметната програма: Анализа на партитурата и нејзина техничко - диригентска реализација преку дела од времето на доцниот романтизам и импресионизмот.			
12.	Методи на учење: Индивидуална и групна интерактивна работа со студентите, практична демонстрација, дискусија, консултации, самостојна работа.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	6 ECTS x 30 часови = 180 часови		
14.	Распределба на расположивото време	30+110+40 = 180		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	
		16.2.	Самостојни задачи	110 часови
		16.3.	Домашно учење – задачи	40 часови
17.	Начин на оценување - Нумеричко			
	17.1.	Тестови		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		
	17.3.	Активност и учество		20
	17.4	Завршен испит		80
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	

		од 81 до 90 бода	9 (девет) (В)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (А)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	За потпис: редовност на настава (не повеќе од 4 изостаноци); За завршен испит: потпис				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самоевалуација.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ј.Брамс –Симфонија бр.1, бр.2 и бр.3; Ц.Франк – Симфонија д-мол; Н.Р.Корсаков – Шехерезада; К.Дебиси – Попладнето на еден фаун; П.И.Чајковски – Симфонија бр.4 На располагање е целокупната вокална, вокално-инструментална и инструментална музичка литература за најразлични состави, од времето на доцниот романтизам и импресионизам. Изборот на делата зависи од предагошката оправданост, можностите и афинитетите на секој студент индивидуално.			
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.		К.Кондрашин	Мир дирижера (технология вдохновения)	Издательство „МУЗЫКА“	1976	

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Оркестрација 5			
2.	Код	1Т035			
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен</u> : Композиција, Оркестарско диригирање.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Четврта година / седми семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	4
8.	Наставник	Проф. д-р Горан Начевски Проф. м-р Дарија Андовска Проф. м-р Јана Андреевска-Димитровска			
9.	Предуслови за запишување на	Положен испит од Оркестрација 4			

	предметот			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметот оркестрација има за цел кај студентите да создаде и развие професионална способност и вештина за оркестрирање музички дела за различни оркестри и камерни состави, и нивно нотно запишување во вид на партитури. Во рамките на целта на предметот влегува и креирање способност кај студентите за избор на музички инструменти, регистри и тембри, креирање различн и оркестарски функции во оркестрирањето на разни музички текстови. Задачи на наставната дисциплина се теоретско и практично запознавање, усвојување и применување на можностите на музичките инструменти и човечкиот глас, во нивното истовремено звучење.			
11.	Содржина на предметната програма: Симфониски оркестар во I половина на XX век, нови инструменти, третман на оркестарски групи. Дрвени дувачки музички инструменти; метални дувачки музички инструменти; ударни инструменти, жичани инструменти; клавијатурни инструменти и гудачки инструменти. Работа на партитура со сите посочени инструментални групи. Сложени музички фактури се реализираат низ архитектура на партитура со посредство на сложен оркестарски слог.			
12.	Методи на учење: Група работа со студенти, практична демонстрација, дискусија, изведувачка пракса, консултации, самостојна работа, анализа на оркестарски партитури			
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ECTS x 30 часови = 120 часови		
14.	Распределба на расположивото време	30 +45 + 45 = 120		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	/ часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/ часови
		16.2.	Самостојни задачи	45 часови
		16.3.	Домашно учење – задачи	45 часови
17.	Начин на оценување нумеричко			
	17.1.	Тестови		/ бодови
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		50 бодови
	17.3.	Активност и учество		10 бодови
	17.4.	Завршен испит (писмен и усмен дел)		40 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	1. Редовност на настава. 2. Изработка на симфониско дело од I половина на XX век со побемна форма (циклично) или три пократки дела (Дебиси, Равел, Барток, Р.Штраус и др.) 3. Изработка на вежби-задачи од Николај Раков, Москва		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самоевалуација, претставување на студентите на јавни настапи.		
22.	Литература			

	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Абрашев, Б.	Симфониска оркестрација	Софија	
		2.	Пистон, В.	Оркестрација	САД	
		3.	Адлер, С.	Студии по оркестрација	САД	
		4.	Дудка, Ф.	Основи на нотната графика		
		5.	Манчев, Т.	Движењето суштински елемент кај симфониското творештво	Скопје	
		6.	Баншчиков, Г.	Законите на функционалната оркестрација		
		7.	Кохоутек, Ц.	Техники на компонирање во музиката на XX век	Белград	
		8.	Денисов, Е.	Ударни инструменти во современ оркестар	Москва	
	9.	Димитриев, Г.	Ударни инструменти	Москва		
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Зрјаковски Н.	Општ курс по инструментознание	Москва	
		2.	Х. Берлиоз – Р.Штраус	Оркестрација	Москва	
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Вокално студио 1			
2.	Код	1Д531			
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен:</u> Оркестарско диригирање, Соло пеење.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Оркестарско диригирање: четврта година / седми семестар Соло пеење: трета година / петти семестар.	7.	Број на ЕКТС- кредити	3
8.	Наставник	Проф.м-р Борјан Цанев, проф. м-р Сашо Татарчевски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Основната цел и задача на предметот ВОКАЛНО СТУДИО првенствено е совладување на оперските партитури и изучување на комплетни оперски улоги, соодветни на видот на гласот на студентот и изучување на различни ораториумски форми (кантати, ораториуми, пасии, миси). На тој начин, преку изучувањето на оперската и				

	ораториумската драматургија и практичните вежби најефективно и одблизу се запознава музичката оперска и ораториумска литература. Преку оваа предметна програма студентот (музичарот) треба да добие јасна претстава за процесот на подготовка на едно оперско или ораториумско дело.				
11.	Содржина на предметната програма: Вовед, оперни форми, практични вежби, основни поими за стил во оперното творештво и карактеристики на одделни стилови, изучување на делови од оперски улоги.				
12.	Методи на учење: Индивидуална и групна интерактивна работа со студентите, практична демонстрација, дискусија, изведувачка пракса, консултации, самостојна работа				
13.	Вкупен расположив фонд на време	3ECTS x 30 = 90 часови			
14.	Распределба на расположивото време	30+40+20=90 часови			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава	30 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	/ часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/ часови	
		16.2.	Самостојни задачи	40 часови	
		16.3.	Домашно учење - вежбање	20 часови	
17.	Начин на оценување - Нумеричко				
	17.1.	Тестови			/
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			/
	17.3.	Активност и учество			20 бодови
	17.4	Завршен испит			80 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)	
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		- Редовност на настава (студентот да нема повеќе од 4 отсуства во семестарот), покажана активност и совладување на предвидената наставна програма.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самоевалуација		
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
	1.	На располагање е целокупната оперска и ораториумска музичка литература од сите музички епохи и стилови. Изборот на делата зависи од видот на гласот, способностите и афинитетот на секој студент индивидуално.			

		2.					
		3.					
	22.2.	Дополнителна литература					
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1.					
		2.					
		3.					

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Полифона композиција 3				
2.	Код	1T053				
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен:</u> Композиција, Оркестарско диригирање.				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус				
6.	Академска година /семестар	Четврта година / седми семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	4	
8.	Наставник	Проф. м-р Јана Андреевска-Димитровска Проф. м-р Дарија Андовска Проф. д-р Горан Начевски				
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит од Полифона композиција 2				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се запознаат со сите најважни полифони техники што наоѓаат примена и во најсовремените типови организација на музичкото дело. Бидејќи при изучувањето на овој предмет поголемиот дел од совладувањето на техниките се остварува и преку самостојна креативна работа на студентот врз одредени полифони форми, стилскиот јазик е преземен од стиловите во кои одредени типови полифонија го достигнуваат својот врв (вокалната полифонија во ренесансата; инструменталната полифонија во барокот), со цел студентот на тој начин да се запознае и со одредени закономерности во историскиот развој на овие техники. Еден дел од курсот е наменет и за запознавање на начините на кои овие техники се користат во современото творештво.					
11.	Содржина на предметната програма: Особености на барокниот контрапункт. Двогласен инструментален контрапункт. Секвенци. Двоен контрапункт. Двогласна инвенција. Канон. Полифони обработки на протестантски корали.					
12.	Методи на учење: предавања, анализа на примери од музичката литература за час и дома, корекции и дискусии околу изработените практични домашни задачи, практична работа дома/изработка на испитните барања, учење дома					
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ECTS x 30 часови = 120 часови				
14.	Распределба на расположивото време	30 + 60 + 30 = 120				
15.	Форми на наставните	15.1.	Предавања- теоретска настава			30 часови

	активности	15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	/ часови		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/ часови		
		16.2.	Самостојни задачи	60 часови		
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часови		
17.	Начин на оценување нумеричко					
	17.1.	Тестови		0 бодови		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		0 бодови		
	17.3.	Активност и учество		20 бодови		
	17.4.	Завршен испит		80 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		До 50.9 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60.9 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70.9 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80.9 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90.9 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		<u>За потпис:</u> - редовно посетување на наставата (не повеќе од 4 отсуства) - редовно извршување на домашните задачи <u>За полагање завршен испит:</u> - потпис - 3 копии од сопствени партитури од: најмалку 1 двогласна инвенција, 1 двогласен канон и 1 полифона обработка на корален прелудиум			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкетни листови, самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	В.Перичиќ:	Инструментални и вокално-инструментални контрапункт	Универзитет уметности у Београду	1987
		2.	J.S.Bach:	Двогласни инвенции	разни	
		3.	J.S.Bach:	„Уметност на фугата“	разни	
		4.	J.S.Bach:	Музичка жртва	разни	
		5.	J.S.Bach:	Збирка за оргули со корални обработки	разни	
		6.	J.S.Bach:	Француски суити	разни	
	7.	J.S.Bach:	Англиски суити	разни		
22.2.	Дополнителна литература					
	Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
	1.	З.Манолов -	Полифонија	Издателство-	1977	

		Д.Христов		Музика-Софија	
	2.	Б.Червенка	Контрапункт у класичној вокалној полифонији (прев Константин Бабиќ)	Универзитет уметности, Београд	1980
	3.	Ф.Лучиќ	Полифона композиција	Школска књига, Загреб	1997

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Ансамбл-практика 1			
2.	Код	1Т623			
3.	Студиска програма	Задолжителен: Оркестарско диригирање			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност-Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година /семестар	Четврта година / седми семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	4
8.	Наставник	Проф. м-р Борјан Цанев Проф. м-р Сашо Татарчевски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта на предметната програма е да се подготват студентите по диригирање за самостојна работа со ансамблите-оркестрите. Тие треба да се запознаат со спецификите и принципите на работа со различни инструментални и вокално-инструментални состави и да се оспособат за нивна практична примена. Да се запознаат и обучат за различните техники и можности на работа и подготовка на различните оркестарски групи и на оркестарот во целина. Да се здобијат со непосредно диригентско искуство. Да воспостават критички однос кон работата на своите колеги и кон сопствената работа. Да се запознаат со работата и делувањето на оркестрите на културните институции во Македонија.				
11.	Содржина на предметната програма: Избор, комплетна подготовка, реализација и презентација на композиции од светската и македонската музичка литература за различни видови на ансамбли, во кои што учествуваат студенти од Факултетот за музичка уметност-Скопје. Хоспитација и активно вклучување во дејноста на оркестрите на музичките институции во Македонија.				
12.	Методи на учење: Практична работа со комплетен ансамбл или негови делови, консултации, изведувачка пракса.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 15 = 60 часа			
14.	Распределба на расположивото време	30+30= 60			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава		/ часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		/ часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		30 часови
		16.2.	Самостојни задачи		30 часови
		16.3.	Домашно учење – задачи		/ часови

17.	Начин на оценување Нумеричко					
	17.1.	Тестови	/бодови			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	30 бодови			
	17.3.	Активност и учество	20 бодови			
	17.4.	Завршен испит	50 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		1. Редовност во посетување на наставата (не повеќе од три изостаноци). 2. Учество во актуелните проекти на оркестарот на ФМУ			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самоевалуација, јавни настапи со ансамбли на ФМУ			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	На располагање е целокупната литература за различни видови на ансамбли од сите музички епохи и стилови, како и новосоздадени, неизведени дела од македонски композитори или студенти по композиција.			
		2.				
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
3.						

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Оркестарско диригирање 8			
2.	Код	1Т608-22			
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен</u> : Оркестарско диригирање			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност – Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Четврта година/осми семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	6

8.	Наставник	Проф. м-р Борјан Цанев Проф. м-р Сашо Татарчевски		
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит од Оркестарско диригирање 7		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Основната цел и задача на предметот е совладување на мануелната техника и нејзина непосредна практична примена низ процесот на изучување на композициите од инструменталната и вокално - инструменталната музичка литература. Тоа претставува долготрајна музичка едукација, во која се очекува студентот да се оформи во диригент и комплетна музичка личност. Неговата практична работа најмногу ќе се забележи во работата со камерни и симфониски оркестри, оперски и балетски ансамбли, како и во изведување на програми на јавни настани. Дипломираниот диригент треба да стекне способност да анализира, процени и осмисли изведба на било кое музичко дело. Исто така тој треба да е способен да корепетира на пијано во секаков вид ансамбли, но и да аранжира музичко дело за било каков инструментален или вокално – инструментален состав.			
11.	Содржина на предметната програма: Анализа на партитурата и нејзина техничко - диригентска реализација преку дела од 19 и 20 век.			
12.	Методи на учење: Индивидуална и групна интерактивна работа со студентите, практична демонстрација, дискусија, консултации, самостојна работа.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	6 ECTS x 30 часови = 180 часови		
14.	Распределба на расположивото време	30+110+40 = 180		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	
		16.2.	Самостојни задачи	110 часови
		16.3.	Домашно учење – задачи	40 часови
17.	Начин на оценување - Нумеричко			
	17.1.	Тестови		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		
	17.3.	Активност и учество		20
	17.4	Завршен испит		80
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		За потпис: редовност на настава (не повеќе од 4 изостаноци); За завршен испит: потпис	
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски	

21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самоевалуација.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	П.И.Чајковски – Симфонија бр.6 „Патетична“; Ј.Брамс – Симфонија бр.4; Р.Вагнер – ув. „Танхојзер“ и ув. „Тростан и Изолда“; М.Равел – Павана; Х.Берлиоз – Фантастична симфонија; К.Дебиси – „Море“; Д.Шостакович – Симфонија бр.5 На располагање е целокупната вокална, вокално-инструментална и инструментална музичка литература за најразлични состави од 19 и 20 век. Изборот на делата зависи од предашката оправданост, можностите и афинитетите на секој студент индивидуално.				
	22.2.	Дополнителна литература				
Реден број		Автор	Наслов	Издавач	Година	
1.	К.Кондрашин	Мир дирижера (технология вдохновения)	Издательство „МУЗЫКА“	1976		

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Оркестрација 6				
2.	Код	1T036				
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен</u> : Композиција, Оркестарско диригирање.				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус				
6.	Академска година /семестар	Четврта година / осми семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	4	
8.	Наставник	Проф. д-р Горан Начевски Проф. м-р Дарија Андовска Проф. м-р Јана Андреевска-Димитровска				
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит од Оркестрација 5				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметот оркестрација има за цел кај студентите да создаде и развие професионална способност и вештина за оркестрирање музички дела за различни оркестри и камерни состави, и нивно нотно запишување во вид на партитури. Во рамките на целта на предметот влегува и креирање способност кај студентите за избор на музички инструменти, регистри и тембри, креирање различен и оркестарски функции во оркестрирањето на разни музички текстови. Задачи на наставната дисциплина се теоретско и практично запознавање, усвојување и применување на можностите на музичките инструменти и човечкиот глас, во нивното истовремено звучење.					
11.	Содржина на предметната програма: СимфонискиоркестарвоПоловинаXX век година од XXIвек (можно А quattro - а4). Нови инструментисинтетизатори, компјутериелектричнизаменицинатрадиционалнимузичкиинструменти. Да се					

	спроведатновитетехниканаисполнување: четвртгоника; новитехникајгудачкиинструменти, новитехникајдувачкиинструменти, новтретманнапијаното; новтретманна човечкиотглас.					
12.	Методи на учење: Групна работа со студенти, практична демонстрација, дискусија, изведувачка пракса, консултации, самостојна работа, анализа на оркестарски партитури					
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ECTS x 30 часови = 120 часови				
14.	Распределба на расположивото време	30 +45 + 45 = 120				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часови		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	/ часови		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/ часови		
		16.2.	Самостојни задачи	45 часови		
		16.3.	Домашно учење – задачи	45 часови		
17.	Начин на оценување нумеричко					
	17.1.	Тестови			/ бодови	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			50 бодови	
	17.3.	Активност и учество			10 бодови	
	17.4.	Завршен испит (писмен и усмен дел)			40 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода			5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода			6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	1. Редовност на настава. 2. Изработка на симфониско дело од Шполовина на XX век и I деценија од XXI век (A- quattro – a4) со пообемна форма (циклично) или три пократки дела (Лутославски, Пендеревски, Лигети, Булез и др.) 3. Изработка на вежби-задачи од Николај Раков, Москва 4. Изработка на неоркестрирано клавирско дело од македонски автор 5. Изработка на теориски труд од областа на оркестрацијата				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самоевалуација, претставување на студентите на јавни настапи.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Абрашев, Б.	Симфониска оркестрација	Софија	
2.	Пистон, В.	Оркестрација	САД			

		3.	Адлер, С.	Студии по оркестрација	САД		
		4.	Дудка, Ф.	Основи на нотната графика			
		5.	Манчев, Т.	Движењето суштински елемент кај симфониското творештво	Скопје		
		6.	Баншчиков, Г.	Законите на функционалната оркестрација			
		7.	Кохоутек, Ц.	Техники на компонирање во музиката на XX век	Белград		
		8.	Денисов, Е.	Ударни инструменти во современ оркестар	Москва		
		9.	Димитриев, Г.	Ударни инструменти	Москва		
	22.2.	Дополнителна литература					
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1.	Зрјаковски Н.	Општ курс по инструментознание	Москва		
	2.	Х. Берлиоз – Р.Штраус	Оркестрација	Москва			

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Вокално студио 2			
2.	Код	1Д532			
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен:</u> Оркестарско диригирање, Соло пеење.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Оркестарско диригирање: четврта година / осми семестар Соло пеење: трета година / шести семестар.	7.	Број на ЕКТС- кредити	3
8.	Наставник	Проф.м-р Борјан Цанев, проф. м-р Сашо Татарчевски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит од Вокално студио 1			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Основната цел и задача на предметот ВОКАЛНО СТУДИО првенствено е совладување на оперските партитури и изучување на комплетни оперски улоги, соодветни на видот на гласот на студентот и изучување на различни ораториумски форми (кантати, ораториуми, пасии, миси). На тој начин, преку изучувањето на оперската и ораториумската драматургија и практичните вежби најефективно и одблизу се запознава музичката оперска и ораториумска литература. Преку оваа предметна програма студентот (музичарот) треба да добие јасна претстава за процесот на подготовка на едно оперско или ораториумско дело.				
11.	Содржина на предметната програма: Вовед, оперни форми, практични вежби, основни поими за стил во оперното творештво и карактеристики на одделни стилови, изучување на делови од оперски улоги.				
12.	Методи на учење:				

	Индивидуална и групна интерактивна работа со студентите, практична демонстрација, дискусија, изведувачка пракса, консултации, самостојна работа					
13.	Вкупен расположив фонд на време	3 ECTS x 30 = 90 часови				
14.	Распределба на расположивото време	30+40+20=90 часови				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава	30 часови		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	/ часови		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/ часови		
		16.2.	Самостојни задачи	40 часови		
		16.3.	Домашно учење - вежбање	20 часови		
17.	Начин на оценување - Нумеричко					
	17.1.	Тестови			/	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			/	
	17.3.	Активност и учество			20 бодови	
	17.4	Завршен испит			80 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)			
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)			
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	- Редовност на настава (студентот да нема повеќе од 4 отсуства во семестарот), покажана активност и совладување на предвидената наставна програма.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	На располагање е целокупната оперска и ораториумска музичка литература од сите музички епохи и стилови. Изборот на делата зависи од видот на гласот, способностите и афинитетот на секој студент индивидуално.			
		2.				
	3.					
	22.2.	Дополнителна литература				
Реден број		Автор	Наслов	Издавач	Година	
1.						

		2.				
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Полифона композиција 4				
2.	Код	1T054				
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен:</u> Композиција, Оркестарско диригирање.				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус				
6.	Академска година /семестар	Четврта година / осми семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	4	
8.	Наставник	Проф. м-р Јана Андреевска-Димитровска Проф. м-р Дарија Андовска Проф. д-р Горан Начевски				
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит од Полифона композиција 3				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се запознаат со сите најважни полифони техники што наоѓаат примена и во најсовремените типови организација на музичкото дело. Бидејќи при изучувањето на овој предмет поголемиот дел од совладувањето на техниките се остварува и преку самостојна креативна работа на студентот врз одредени полифони форми, стилскиот јазик е преземен од стиловите во кои одредени типови полифонија го достигнуваат својот врв (вокалната полифонија во ренесансата; инструменталната полифонија во барокот), со цел студентот на тој начин да се запознае и со одредени закономерности во историскиот развој на овие техники. Еден дел од курсот е наменет и за запознавање на начините на кои овие техники се користат во современото творештво.					
11.	Содржина на предметната програма: Особености на тригласниот и четиригласниот инструментален контрапункт. Тригласна инвенција. Тригласна fuga. Четиригласна fuga. Двојна fuga. Хроматска fuga. Пасакаља.					
12.	Методи на учење: предавања, анализа на примери од музичката литература за час и дома, корекции и дискусии околу изработените практични домашни задачи, практична работа дома/изработка на испитните барања, учење дома					
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ECTS x 30 часови = 120 часови				
14.	Распределба на расположивото време	30 + 60 + 30 = 120				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава			30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа			/ часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи			/ часови
		16.2.	Самостојни задачи			60 часови
		16.3.	Домашно учење – задачи			30 часови
17.	Начин на оценување	нумеричко				

	17.1.	Тестови				0 бодови
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)				0 бодови
	17.3.	Активност и учество				20 бодови
	17.4.	Завршен испит				80 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	До 50.9 бода				5 (пет) (F)
		51 x до 60.9 бода				6 (шест) (E)
		61 x до 70.9 бода				7 (седум) (D)
		од 71 до 80.9 бода				8 (осум) (C)
		од 81 до 90.9 бода				9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода				10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	<u>За потпис:</u> - редовно посетување на наставата (не повеќе од 4 отсуства) - редовно извршување на домашните задачи <u>За полагање завршен испит:</u> - потпис А). За композиција - 3 копии од сопствени партитури од: 1 тригласна fuga, 1 експозиција на четиригласна fuga, една хроматска или двојна fuga, 1 пасакаља Б). За оркестарско диригирање - 3 копии од сопствени партитури од: 1 тригласна fuga, 1 експозиција на четиригласна fuga, 1 пасакаља, теми за двојна fuga во обратен контрапункт				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкетни листови, самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	В.Перичиќ:	Инструментални и вокално-инструментални контрапункт	Универзитет уметности у Београду	1987
		2.	J.S.Bach:	Тригласни инвенции	разни	
		3.	J.S.Bach:	Ил Пкнига од збирка прелудиуми и фуги „Добро темперирани клавир“	разни	
		4.	J.S.Bach:	„Уметност на фугата“	разни	
		5.	J.S.Bach:	Музичка жртва	разни	
		6.	J.S.Bach:	Пасакаља за оргули во c-moll	разни	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	З.Манолов - Д.Христов	Полифонија	Издателство-Музика-Софија	1977
		2.	Б.Червенка	Контрапункт у класичној вокалној полифонији (прев Константин Бабиќ)	Универзитет уметности, Београд	1980

		3.	Ф.Лучиќ	Полифона композиција	Школска књига, Загреб	1997
--	--	----	---------	----------------------	--------------------------	------

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Ансамбл-практика 2				
2.	Код	1Т624				
3.	Студиска програма	Задолжителен: Оркестарско диригирање				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност-Скопје				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв				
6.	Академска година /семестар	Четврта година / осми семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	4	
8.	Наставник	Проф. м-р Борјан Цанев Проф. м-р Сашо Татарчевски				
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит од Ансамбл-практика 1				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта на предметната програма е да се подготват студентите по диригирање за самостојна работа со ансамблите-оркестрите. Тие треба да се запознаат со спецификите и принципите на работа со различни инструментални и вокално-инструментални состави и да се оспособат за нивна практична примена. Да се запознаат и обучат за различните техники и можности на работа и подготовка на различните оркестарски групи и на оркестарот во целина. Да се здобијат со непосредно диригентско искуство. Да воспостават критички однос кон работата на своите колеги и кон сопствената работа. Да се запознаат со работата и делувањето на оркестрите на културните институции во Македонија.					
11.	Содржина на предметната програма: Избор, комплетна подготовка, реализација и презентација на композиции од светската и македонската музичка литература за различни видови на ансамбли, во кои што учествуваат студенти од Факултетот за музичка уметност-Скопје. Хоспитација и активно вклучување во дејноста на оркестрите на музичките институции во Македонија.					
12.	Методи на учење: Практична работа со комплетен ансамбл или негови делови, консултации, изведувачка пракса.					
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 15 = 60 часа				
14.	Распределба на расположивото време	30+30= 60				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава		/ часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		/ часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		30 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		30 часови	
		16.3.	Домашно учење – задачи		/ часови	
17.	Начин на оценување Нумеричко					
	17.1.	Тестови			/бодови	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			30 бодови	

	17.3.	Активност и учество			20 бодови	
	17.4.	Завршен испит			50 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода			5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода			6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	1. Редовност во посетување на наставата (не повеќе од три изостаноци). 2. Учество во актуелните проекти на оркестарот на ФМУ				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самоевалуација, јавни настапи со ансамбли на ФМУ				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	На располагање е целокупната литература за различни видови на ансамбли од сите музички епохи и стилови, како и новосоздадени, неизведени дела од македонски композитори или студенти по композиција.			
		2.				
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
3.						